

DECYZJA NR 574/2007/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 23 maja 2007 r.

ustanawiająca Fundusz Granic Zewnętrznych na lata 2007–2013 jako część programu ogólnego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi”

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 62 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) O ile każde państwo członkowskie w ramach wspólnych zasad wnosi wkład w utrzymanie wysokiego i jednolitego poziomu kontroli osób oraz ochrony granic zewnętrznych państw członkowskich Unii Europejskiej, obciążenie niektórych państw członkowskich jest w tym względzie większe niż innych państw członkowskich.
- (2) Różnica w obciążeniu wynika z odmiennej sytuacji poszczególnych państw członkowskich pod względem położenia geograficznego ich granic zewnętrznych, liczby wyznaczonych i funkcjonujących przejść granicznych, poziomu natężenia migracyjnego – zarówno legalnego, jak i nielegalnego, występujących zagrożeń i ryzyka, jak również obciążenia pracą służb krajowych odpowiedzialnych za rozpatrywanie wniosków wizowych oraz wydawanie wiz.
- (3) Podział obciążenia związanego z zarządzaniem granicami zewnętrznymi między państwa członkowskie i Unię Europejską stanowi jeden z pięciu elementów wspólnej polityki w zakresie zarządzania granicami zewnętrznymi, zgodnie z wnioskiem Komisji zawartym w komunikacie z dnia 7 maja 2002 r. „W kierunku zintegrowanego zarządzania zewnętrznymi granicami państw członkowskich Unii Europejskiej” i zatwierdzonym przez Radę w „Planie zarządzania zewnętrznymi granicami państw członkowskich Unii Europejskiej” z dnia 14 czerwca 2002 r.
- (4) Podczas gdy rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 z dnia 26 października 2004 r. ustanawiające Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej ⁽⁴⁾ stanowi ważny krok w kierunku stopniowego rozwoju wymiaru operacyjnego europejskiego wspólnego zintegrowanego systemu zarządzania granicami, wprowadzenie w życie skutecznych i wspólnych norm w zakresie kontroli i ochrony granic zewnętrznych wymaga utworzenia wspólnotowego mechanizmu solidarności finansowej

mającego na celu wsparcie tych państw członkowskich, które w interesie Wspólnoty ponoszą długotrwałe i dotkliwe obciążenie finansowe.

- (5) Wspólny trzon prawodawstwa, określony w szczególności w rozporządzeniu (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającym wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) ⁽⁵⁾, stanowi, że kontrole graniczne mają przyczynić się do zwalczania nielegalnej imigracji i handlu ludźmi oraz zapobiegać wszelkiemu zagrożeniu bezpieczeństwa wewnętrznego państw członkowskich, a jednocześnie mają być przeprowadzane w sposób umożliwiający zapewnienie pełnego poszanowania godności ludzkiej.
- (6) Fundusz Granic Zewnętrznych (zwany dalej „Funduszem”) powinien stanowić wyraz solidarności poprzez zapewnienie pomocy finansowej tym państwom członkowskim, które stosują przepisy dorobku Schengen dotyczące granic zewnętrznych.
- (7) Wspomniana pomoc finansowa powinna być skonstruowana w sposób pozwalający na równoczesne ustanowienie pomostu pomiędzy wcześniejszym wkładem finansowym Unii Europejskiej na rzecz tych państw członkowskich, które z chwilą wejścia w życie niniejszej decyzji nie stosują jeszcze wszystkich przepisów dorobku Schengen, nie powinna jednak stanowić jedynie kontynuacji działań uprzednio finansowanych z innych źródeł objętych budżetem ogólnym Unii Europejskiej. W takich przypadkach Fundusz powinien wspomagać państwa członkowskie przygotowujące się do jak najszybszego pełnego uczestnictwa, zgodnie z Programem Haskim z dnia 4 i 5 listopada 2004 r.
- (8) Ponadto Fundusz powinien uwzględniać sytuacje szczególne, takie jak tranzyt lądowy obywateli państw trzecich, którzy muszą przejechać przez terytorium jednego lub kilku państw członkowskich w celu odbycia podróży pomiędzy dwiema nieprzylegającymi do siebie częściami własnego kraju, nie tylko w interesie zainteresowanego państwa członkowskiego lub państw członkowskich, ale także w interesie wszystkich państw członkowskich, które zniosły kontrole na swoich granicach wewnętrznych. W takich przypadkach należy w sposób wyczerpujący określić finansowane działania, a przydziału zasobów należy dokonać na podstawie oceny faktycznych potrzeb wynikających z tych działań.
- (9) W celu zapewnienia jednolitej kontroli granic zewnętrznych spełniającej wysokie standardy jakości oraz elastycznego ruchu transgranicznego, Fundusz powinien przyczynić się do rozwoju europejskiego wspólnego zintegrowanego systemu zarządzania granicami, który obejmuje wszelkie środki odnoszące się do polityki, prawodawstwa, systematycznej współpracy, podziału obcią-

⁽¹⁾ Dz.U. C 88 z 11.4.2006, str. 15.⁽²⁾ Dz.U. C 115 z 16.5.2006, str. 47.⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 14 grudnia 2006 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 7 maja 2007 r.⁽⁴⁾ Dz.U. L 349 z 25.11.2004, str. 1.⁽⁵⁾ Dz.U. L 105 z 13.4.2006, str. 1.

zeń, personelu, wyposażenia i technologii, stosowane na różnych poziomach przez właściwe organy państw członkowskich współpracujące między sobą i, w razie konieczności, z innymi podmiotami korzystającymi między innymi z czteropoziomowego modelu bezpieczeństwa granic oraz zintegrowanej analizy ryzyka Unii Europejskiej.

- (10) Zgodnie z protokołem nr 5 do Aktu przystąpienia z 2003 r. ⁽¹⁾ w sprawie tranzytu osób drogą lądową między Obwodem Kaliningradzkim a innymi częściami Federacji Rosyjskiej, Fundusz powinien pokrywać wszelkie dodatkowe koszty ponoszone z tytułu wykonania szczególnego przepisu dorobku przewidzianego w przypadku takiego tranzytu.
- (11) W uzupełnieniu współpracy operacyjnej rozwiniętej pod egidą Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej ustanowionej rozporządzeniem (WE) nr 2007/2004 (zwanej dalej „Agencją”) oraz obok przydziału środków finansowych państwom członkowskim Fundusz powinien również zapewnić Wspólnocie możliwość reagowania na niedoskonałości strategicznych przejść granicznych poprzez współfinansowanie konkretnych działań zmierzających do wyeliminowania tych niedoskonałości, na podstawie konkretnej kwoty przeznaczanej co roku na takie działania.
- (12) Fundusz powinien obejmować wsparcie środków krajowych i współpracę między państwami członkowskimi w dziedzinie polityki wizowej oraz innych działań przygranicznych na etapie poprzedzającym kontrole na granicach zewnętrznych. Skuteczne zarządzanie działaniami organizowanymi przez służby konsularne państw członkowskich w państwach trzecich leży w interesie wspólnej polityki wizowej jako części wielopoziomowego systemu, który ma za zadanie ułatwić legalne podróżowanie oraz pomóc w zwalczaniu nielegalnej imigracji na terytorium Unii Europejskiej i stanowi integralną część europejskiego wspólnego zintegrowanego systemu zarządzania granicami.
- (13) W świetle swojego zakresu zastosowania i celu Fundusz nie powinien w żadnym przypadku wspierać działań odnoszących się do miejsc i ośrodków pobytowych w państwach trzecich.
- (14) W celu przydzielenia państwom członkowskim dostępnych rocznych zasobów należy ustalić obiektywne kryteria. Kryteria te powinny być podzielone według rodzaju granic, z uwzględnieniem przepływu i poziomów zagrożenia na granicach zewnętrznych państw członkowskich.
- (15) W 2010 roku należy dokonać przeglądu stosowania tych kryteriów, aby umożliwić uwzględnienie wszelkich nowych okoliczności, w szczególności okoliczności związanych ze zmianami samych granic zewnętrznych.
- (16) Mając na uwadze misję Agencji obejmującą wspieranie państw członkowskich w realizacji operacyjnych aspektów zarządzania granicami zewnętrznymi, a także w celu rozwoju komplementarności tej misji oraz obowiązków państw członkowskich w zakresie kontroli i ochrony granic zewnętrznych Komisja powinna prowadzić konsultacje z Agencją w sprawie przedkładanych przez państwa członkowskie projektów programów wieloletnich oraz

w sprawie przygotowywanych przez Komisję wytycznych strategicznych.

- (17) Ponadto Komisja może występować do Agencji o dostarczenie danych niezbędnych do oceny oddziaływania Funduszu na rozwój polityki i prawodawstwa dotyczących kontroli granic zewnętrznych, synergii między Funduszem a zadaniami Agencji, a także stosowności kryteriów przydzielania środków finansowych poszczególnym państwom członkowskim w świetle celów realizowanych przez Unię Europejską w tym obszarze.
- (18) Niniejsza decyzja ma stanowić część spójnych ram, obejmujących również decyzję nr 573/2007/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r. ustanawiającą Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców na lata 2008–2013 jako część programu ogólnego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi” ⁽²⁾, decyzję nr 575/2007/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r. ustanawiającą Europejski Fundusz Powrotów Imigrantów na lata 2008–2013 jako część programu ogólnego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi” ⁽³⁾ oraz decyzję Rady 2007/.../WE z dnia ... ustanawiającą Europejski Fundusz na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich na lata 2007–2013 jako część programu ogólnego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi” ⁽⁴⁾, których celem jest zapewnienie sprawiedliwego podziału odpowiedzialności między państwami członkowskimi w odniesieniu do obciążenia finansowego wynikającego z wprowadzenia zintegrowanego zarządzania granicami zewnętrznymi Unii oraz wdrażania wspólnej polityki azylowej i polityki imigracyjnej, prowadzonych zgodnie z Tytułem IV Części Trzeciej Traktatu.
- (19) Udział państw członkowskich w niniejszym Funduszu nie powinien zbiegać się z ich udziałem w planowanym tymczasowym instrumencie mającym na celu zapewnienie pomocy państwom członkowskim będącym beneficjentami w finansowaniu działań na nowych granicach zewnętrznych Unii Europejskiej służących wprowadzaniu dorobku Schengen i kontroli granic zewnętrznych.
- (20) Działania wspierane ze środków niniejszego Funduszu powinny tworzyć efekt synergii z działaniami wspieranymi ze środków wspólnotowych instrumentów pomocy zewnętrznej oraz powinny być realizowane w ramach polityki stosunków zewnętrznych Unii Europejskiej, w szczególności strategii dotyczącej zewnętrznego wymiaru przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.
- (21) Wsparcie udzielane z Funduszu byłoby skuteczniejsze i lepiej ukierunkowane, jeżeli współfinansowanie kwalifikowalnych działań będzie oparte na strategicznym programowaniu wieloletnim przygotowywanym przez każde państwo członkowskie w dialogu z Komisją.
- (22) Na podstawie przyjętych przez Komisję wytycznych strategicznych każde państwo członkowskie powinno przygotować dokument dotyczący programowania wieloletniego uwzględniający jego specyficzną sytuację i potrzeby oraz przedstawiający jego strategię rozwoju, który powinien stanowić ramy dla przygotowania realizacji działań, które zostaną ujęte w programach rocznych.

⁽²⁾ Patrz: str. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego.

⁽³⁾ Patrz: str. 45 niniejszego Dziennika Urzędowego.

⁽⁴⁾ Dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym.

⁽¹⁾ Dz.U. L 236 z 23.9.2003, str. 946.

- (23) Zgodnie z metodami wykonania, o których mowa w art. 53 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽¹⁾ (zwanego dalej „rozporządzeniem finansowym”), należy określić warunki umożliwiające Komisji wypełnianie jej obowiązków związanych z wykonaniem budżetu ogólnego Unii Europejskiej oraz wyjaśnić charakter obowiązków państw członkowskich w zakresie współpracy. Zastosowanie tych warunków umożliwiłoby Komisji upewnienie się, że państwa członkowskie korzystają z Funduszu w sposób prawidłowy i zgodny z prawem oraz zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami w rozumieniu art. 27 i art. 48 ust. 2 rozporządzenia finansowego.
- (24) Państwa członkowskie powinny przyjąć właściwe środki w celu zagwarantowania prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli oraz jakości realizacji. W tym celu niezbędne jest ustalenie ogólnych zasad i niezbędnych funkcji, jakie powinny spełniać wszystkie programy.
- (25) W związku z tym, że Fundusz może wspierać środki krajowe państwa członkowskiego mające na celu wdrożenie dorobku Schengen, począwszy od kwestii związanych z granicami zewnętrznymi aż po politykę wizową, na różnych poziomach i w różnych miejscach mogłoby zostać zaangażowanych kilka organów danego państwa członkowskiego. W związku z tym państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyznaczenia kilku instytucji certyfikujących i instytucji audytowych lub instytucji delegowanych, pod warunkiem wyraźnego rozdziału funkcji między tymi instytucjami.
- (26) Zgodnie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności państwa członkowskie powinny w pierwszym rzędzie odpowiadać za wykorzystanie środków finansowych Funduszu i jego kontrolę.
- (27) Należy określić obowiązki państw członkowskich w zakresie systemów zarządzania i kontroli, poświadczania wydatków, a także zapobiegania nieprawidłowościom i naruszeniom prawa wspólnotowego oraz ich wykrywania i korygowania, tak aby zagwarantować skuteczną i prawidłową realizację programów wieloletnich i rocznych. W szczególności, w odniesieniu do kwestii zarządzania i kontroli, konieczne jest ustalenie warunków, na jakich państwa członkowskie zapewnią wprowadzenie i właściwe funkcjonowanie odpowiednich systemów.
- (28) Bez uszczerbku dla uprawnień Komisji w zakresie kontroli finansowej, należy zachęcać do współpracy pomiędzy państwami członkowskimi a Komisją w tej dziedzinie.
- (29) Skuteczność i wpływ działań wspieranych przez Fundusz zależą również od ich oceny oraz upowszechniania ich wyników. Należy formalnie określić obowiązki państw członkowskich i Komisji w tym względzie oraz ustalenia
- zapewniające rzetelność oceny i jakość odnośnych informacji.
- (30) Należy przeprowadzać ocenę działań w celu dokonania przeglądu śródkresowego oraz oceny oddziaływania, a proces oceny powinien zostać włączony do ustaleń dotyczących monitorowania projektu.
- (31) Mając na uwadze znaczenie uwidocznienia finansowania wspólnotowego, Komisja powinna przedstawić wytyczne mające ułatwiać każdej instytucji, organizacji pozarządowej, organizacji międzynarodowej lub innemu podmiotowi otrzymującemu dotację w ramach niniejszego Funduszu, właściwe ukazanie otrzymanego wsparcia, z uwzględnieniem praktyki stosowanej w zakresie innych instrumentów w ramach podziału zarządzania, takich jak fundusze strukturalne.
- (32) Niniejsza decyzja ustanawia kopertę finansową na cały okres trwania programu, która stanowi zasadniczy punkt odniesienia dla władzy budżetowej podczas corocznej procedury budżetowej w rozumieniu pkt 37 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 17 maja 2006 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami ⁽²⁾.
- (33) W związku z tym, że cel niniejszej decyzji, mianowicie wspieranie ustanowienia europejskiego wspólnego zintegrowanego systemu zarządzania granicami, obejmującego między innymi zarządzanie działaniami organizowanymi przez służby konsularne i inne służby państw członkowskich w państwach trzecich w zakresie przepływów obywateli państw trzecich na terytorium państw członkowskich, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary i skutki działań możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza decyzja nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (34) Środki niezbędne do wykonania niniejszej decyzji należy przyjąć zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽³⁾.
- (35) Ponieważ środek określony w niniejszej decyzji, dotyczący przyjęcia wytycznych strategicznych, ma zasięg ogólny i ma na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej decyzji poprzez usunięcie niektórych elementów innych niż istotne lub uzupełnienie niniejszej decyzji poprzez dodanie innych elementów innych niż istotne, środek ten powinien on zostać przyjęty zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, określoną w art. 5a decyzji 1999/468/WE. Ze względu na potrzebę skutecznego działania, terminy mające zwykle zastosowanie w ramach procedury regulacyjnej połączonej z kontrolą powinny zostać skrócone dla przyjęcia wytycznych strategicznych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1995/2006 (Dz.U. L 390 z 30.12.2006, str. 1).

⁽²⁾ Dz.U. C 139 z 14.6.2006, str. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23. Decyzja zmieniona decyzją 2006/512/WE (Dz.U. L 200 z 22.7.2006, str. 11).

- (36) W celu zapewnienia terminowego wdrażania Funduszu niektóre przepisy niniejszej decyzji powinny stosować się od dnia 1 stycznia 2007 r.
- (37) W odniesieniu do Islandii i Norwegii niniejsza decyzja stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen objętych obszarami, o których mowa w art. 1 pkt A i B decyzji Rady 1999/437/WE z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie niektórych warunków stosowania umowy zawartej przez Radę Unii Europejskiej i Republikę Islandii oraz Królestwo Norwegii dotyczącej włączenia tych dwóch państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen ⁽¹⁾.
- (38) Należy dokonać ustaleń umożliwiających przedstawicielom Islandii i Norwegii włączenie się w prace komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych. Takie ustalenia zostały zawarte w Umowie w formie wymiany listów pomiędzy Radą Unii Europejskiej a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii w sprawie komitetów wspomagających Komisję Europejską w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych ⁽²⁾, dołączonej do umowy, o której mowa w motywie 37.
- (39) W odniesieniu do Szwajcarii, niniejsza decyzja stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Umowy podpisanej między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen objętego obszarem, o którym mowa w art. 1 punkt A decyzji 1999/437/WE, w związku z art. 4 ust. 1 decyzji Rady 2004/860/WE ⁽³⁾ w sprawie podpisania w imieniu Wspólnoty Europejskiej oraz tymczasowego stosowania niektórych postanowień tej umowy.
- (40) Należy dokonać ustaleń umożliwiających przedstawicielom Szwajcarii włączenie się w prace komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych. Takie ustalenia zostały zawarte w wymianie listów pomiędzy Radą Unii Europejskiej a Szwajcarią, dołączonej do umowy, o której mowa w motywie 39.
- (41) W celu określenia przepisów uzupełniających niezbędnych do realizacji niniejszego Funduszu należy zawrzeć porozumienie między Wspólnotą a Islandią, Norwegią i Szwajcarią.
- (42) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Danii, dołączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej decyzji, nie jest nią związana, ani nie podlega jej stosowaniu. Mając na uwadze, że niniejsza decyzja opiera się na dorobku Schengen zgodnie z postanowieniami tytułu IV części trzeciej Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zgodnie z art. 5 wspomnianego protokołu, Dania podejmuje decyzję o wprowadzeniu niniejszego aktu prawnego do własnego prawa krajowego w terminie sześciu miesięcy od przyjęcia niniejszej decyzji przez Radę.
- (43) Niniejsza decyzja stanowi rozszerzenie przepisów dorobku Schengen, które nie mają zastosowania wobec Zjednoczonego Królestwa, zgodnie z decyzją Rady 2000/365/WE z dnia 29 maja 2000 r. dotyczącą wniosku Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej o zastosowanie wobec niego niektórych przepisów dorobku Schengen ⁽⁴⁾ oraz późniejszą decyzją Rady 2004/926/WE z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie wprowadzenia w życie części dorobku Schengen przez Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej ⁽⁵⁾. W związku z tym Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej decyzji, nie jest nią związane, ani nie podlega jej stosowaniu.
- (44) Niniejsza decyzja stanowi rozszerzenie przepisów dorobku Schengen, które nie mają zastosowania wobec Irlandii, zgodnie z decyzją Rady 2002/192/WE z dnia 28 lutego 2002 r. dotyczącą wniosku Irlandii o zastosowanie wobec niej niektórych przepisów dorobku Schengen ⁽⁶⁾. W związku z tym Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej decyzji, nie jest nią związana, ani nie podlega jej stosowaniu.
- (45) Zgodnie z art. 67 ust. 2 tiret drugie Traktatu, na mocy decyzji Rady 2004/927/WE z dnia 22 grudnia 2004 r. przewidującej stosowanie procedury określonej w art. 251 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w odniesieniu do niektórych obszarów objętych tytułem IV części trzeciej Traktatu ⁽⁷⁾, procedura, o której mowa w art. 251 Traktatu ma zastosowanie do obszarów objętych art. 62 ust. 1, ust. 2 lit. a) i ust. 3 oraz art. 63 ust. 2 lit. b) i ust. 3 lit. b) Traktatu,

PRZYMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZYJĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT, CELE I DZIAŁANIA

Artykuł 1

Przedmiot i zakres zastosowania

Niniejsza decyzja ustanawia, na okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., Fundusz Granic Zewnętrznych (zwany dalej „Funduszem”), jako część spójnych ram, obejmujących również decyzję 2007/573/WE, decyzję 2007/575/WE oraz decyzję 2007/.../WE, w celu przyczynienia się do wzmocnienia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, a także zastosowania zasady solidarności pomiędzy państwami członkowskimi.

⁽¹⁾ Dz.U. L 176 z 10.7.1999, str. 31.

⁽²⁾ Dz.U. L 176 z 10.7.1999, str. 53.

⁽³⁾ Dz.U. L 370 z 17.12.2004, str. 78.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 131 z 1.6.2000, str. 43.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 395 z 31.12.2004, str. 70.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 64 z 7.3.2002, str. 20.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 396 z 31.12.2004, str. 45.

Niniejsza decyzja określa cele, do osiągnięcia których Fundusz się przyczynia, zasady jego realizacji, dostępne zasoby finansowe oraz kryteria dystrybucji, którymi należy kierować się, przydzielając dostępne zasoby finansowe.

Ustanawia ona zasady zarządzania Funduszem, w tym zasady finansowe, a także mechanizmy monitorowania i kontroli oparte na podziale odpowiedzialności między Komisję i państwa członkowskie.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej decyzji:

- 1) „granice zewnętrzne” oznaczają granice lądowe państw członkowskich, w tym granice na rzekach i jeziorach oraz granice morskie, a także porty lotnicze, porty rzeczne, porty morskie i porty na jeziorach, do których stosuje się przepisy prawa wspólnotowego dotyczące przekraczania granic zewnętrznych, niezależnie od tego, czy są one granicami tymczasowymi;
- 2) „tymczasowe granice zewnętrzne” oznaczają:
 - a) wspólną granicę między państwem członkowskim w pełni wdrażającym dorobek Schengen a państwem członkowskim, które jest zobowiązane, zgodnie ze swoim Aktem przystąpienia, do pełnego stosowania tego dorobku, ale odnośnie do którego odpowiednia decyzja Rady upoważniająca to państwo członkowskie do pełnego stosowania dorobku Schengen nie weszła w życie;
 - b) wspólną granicę między dwoma państwami członkowskimi zobowiązanymi do pełnego stosowania dorobku Schengen zgodnie z ich właściwymi Aktami przystąpienia, ale odnośnie do których odpowiednia decyzja Rady upoważniająca te państwa do pełnego stosowania tego dorobku nie weszła jeszcze w życie;
- 3) „przejście graniczne” oznacza każde przejście wyznaczone przez właściwe organy do celów przekraczania granic zewnętrznych i zgłoszone zgodnie z art. 34 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 562/2006;
- 4) „Agencja” oznacza Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Granicach Zewnętrznych Państw Członkowskich Unii Europejskiej utworzoną na mocy rozporządzenia (WE) nr 2007/2004.

Artykuł 3

Cele ogólne Funduszu

1. Fundusz przyczynia się do osiągnięcia następujących celów:
 - a) skutecznej organizacji kontroli granic zewnętrznych, obejmującej zadania związane zarówno z odprawami jak i z ochroną;
 - b) skutecznego zarządzania przez państwa członkowskie przepływami osób na granicach zewnętrznych w celu zapewnienia, z jednej strony, wysokiego poziomu ochrony

granic zewnętrznych, a z drugiej strony sprawnego przekraczania granic zewnętrznych zgodnie z dorobkiem Schengen, w tym zgodnie z zasadą traktowania z szacunkiem i zasadą poszanowania godności;

- c) jednolitego stosowania przez straż graniczną przepisów prawa wspólnotowego dotyczącego przekraczania granic zewnętrznych, w szczególności rozporządzenia (WE) nr 562/2006;
 - d) poprawy zarządzania działaniami organizowanymi w państwach trzecich przez służby konsularne oraz inne służby państw członkowskich w zakresie przepływów obywateli państw trzecich na terytorium państw członkowskich, a także współpracy między państwami członkowskimi w tej dziedzinie.
2. Fundusz wnosi wkład w finansowanie pomocy technicznej z inicjatywy państw członkowskich lub Komisji.

Artykuł 4

Cele szczegółowe

1. W odniesieniu do celu określonego w art. 3 ust. 1 lit. a) Fundusz wspiera następujące cele szczegółowe:
 - a) realizację zaleceń, wdrażanie norm operacyjnych i najlepszych praktyk wynikających ze współpracy operacyjnej państw członkowskich w zakresie kontroli granicznych;
 - b) opracowywanie i stosowanie środków koniecznych do poprawy systemów ochrony pomiędzy przejściami granicznymi;
 - c) wprowadzanie środków lub rozwijanie skutecznych systemów pozwalających na systematyczne gromadzenie właściwych informacji w odniesieniu do rozwoju sytuacji na terenach położonych w bliskim oddaleniu i bezpośrednio poza granicami zewnętrznymi;
 - d) zapewnianie właściwej ewidencji liczby osób przekraczających granice zewnętrzne wszelkiego rodzaju (lądowe, powietrzne, morskie);
 - e) wprowadzanie lub unowocześnianie systemu gromadzenia danych statystycznych i administracyjnych dotyczących kategorii podróży, liczby i charakteru przeprowadzanych odpraw oraz środków ochrony na granicach zewnętrznych różnego rodzaju; system ten opierałby się na ewidencji i innych źródłach umożliwiających gromadzenie danych;
 - f) ustanawianie skutecznej, strukturalnej, strategicznej i operacyjnej koordynacji wszystkich organów działających w przejściach granicznych;
 - g) zwiększanie możliwości i podnoszenie kwalifikacji straży granicznej w zakresie wykonywania zadań związanych z ochroną, doradztwem i kontrolą;
 - h) usprawnianie wymiany informacji na poziomie krajowym pomiędzy organami odpowiedzialnymi za zarządzanie granicami zewnętrznymi, a także pomiędzy tymi organami

- a innymi organami odpowiedzialnymi za migrację, azyl i inne odnośne zagadnienia;
- i) promowanie norm zarządzania jakością.
2. W odniesieniu do celu określonego w art. 3 ust. 1 lit. b) Fundusz wspiera następujące cele szczegółowe:
- a) opracowywanie nowych metod pracy, środków logistycznych oraz najnowszych technologii w celu wzmocnienia systematycznych kontroli osób w przejściach granicznych przy wjeździe i wyjeździe, z wyjątkiem przejść na tymczasowych granicach zewnętrznych;
- b) propagowanie stosowania technologii oraz prowadzenie specjalistycznych szkoleń dla personelu odpowiedzialnego za jej efektywne wykorzystywanie;
- c) propagowanie wymiany informacji i doskonalenie szkoleń w zakresie wykrywania podrobionych lub fałszywych dokumentów podróży, w tym opracowywanie i rozpowszechnianie wspólnych narzędzi i procedur służących wykrywaniu takich dokumentów;
- d) propagowanie skutecznego dostępu w czasie rzeczywistym do danych w przejściach granicznych poprzez wykorzystanie rozbudowanych systemów informatycznych, takich jak System Informatyczny Schengen (SIS) i System Informacji Wizowych (VIS), oraz sprawnej wymiany informacji w czasie rzeczywistym pomiędzy wszystkimi przejściami granicznymi na granicach zewnętrznych;
- e) zapewnianie optymalnego zastosowania wyników analiz ryzyka na poziomie operacyjnym i technicznym.
3. W odniesieniu do celu określonego w art. 3 ust. 1 lit. c) Fundusz wspiera następujące cele szczegółowe:
- a) stopniowe wprowadzanie w każdym państwie członkowskim jednolitego systemu kształcenia, szkolenia oraz jednolitych wymogów dotyczących kwalifikacji straży granicznej, co umożliwione zostanie w szczególności za pomocą realizacji opracowanego przez Agencję wspólnego podstawowego programu szkoleń, oraz uzupełnianie w spójny sposób działań Agencji w tej dziedzinie;
- b) wspieranie i zwiększanie wymiany funkcjonariuszy straży granicznej między państwami członkowskimi oraz delegowanie ich do innych państw członkowskich, co stanowi uzupełnienie wytycznych i działań Agencji w tej dziedzinie;
- c) upowszechnianie wykorzystania wzdłuż granic zewnętrznych kompatybilnej, najnowszej technologii zawsze, gdy jest to niezbędne dla prawidłowego, skutecznego lub jednolitego stosowania przepisów;
- d) wspieranie możliwości organów w zakresie stosowania tych samych procedur oraz podejmowania spójnych, szybkich i rozważnych decyzji w sprawie przekraczania granic zewnętrznych, w tym również wydawania wiz;
- e) propagowanie korzystania ze wspólnego Praktycznego podręcznika dla straży granicznej;
- f) tworzenie i unowocześnianie miejsc i ośrodków przeznaczonych dla osób, którym odmówiono wjazdu na terytorium danego państwa i dla osób, które zostały ujęte po nielegalnym przekroczeniu granicy lub kiedy zbliżyły się do granic zewnętrznych w celu nielegalnego wjazdu na terytorium państw członkowskich;
- g) poprawa stanu bezpieczeństwa obiektów w przejściach granicznych w celu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonariuszom straży granicznej oraz ochrony sprzętu, systemów ochrony i środków transportu.
4. W odniesieniu do celu określonego w art. 3 ust. 1 lit. d) Fundusz wspiera następujące cele szczegółowe:
- a) wzmacnianie zdolności operacyjnych sieci oficerów łącznikowych ds. imigracji oraz wspieranie efektywniejszej współpracy poprzez sieć łączącą służby państw członkowskich;
- b) wprowadzanie środków zmierzających do udzielania wsparcia państwom członkowskim i przewoźnikom w wykonywaniu obowiązków nałożonych na nich na mocy dyrektywy Rady 2004/82/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie zobowiązania przewoźników do przekazywania danych pasażerów⁽¹⁾ oraz art. 26 Konwencji z dnia 19 czerwca 1990 r. wprowadzającej w życie układ z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. pomiędzy rządami państw Unii Gospodarczej Beneluxu, Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na ich wspólnych granicach⁽²⁾ (zwanego dalej „układem z Schengen”) w celu zapobiegania nielegalnemu przekraczaniu granic zewnętrznych;
- c) wspieranie skuteczniejszej współpracy z przewoźnikami w portach lotniczych krajów odlotu, w tym jednolitego szkolenia personelu zatrudnianego przez przewoźników w zakresie dokumentów podróży;
- d) promowanie zarządzania jakością, sprawnej obsługi oraz wprowadzania udogodnień infrastrukturalnych w postępowaniu wizowym;
- e) promowanie współpracy między państwami członkowskimi w zakresie zwiększenia możliwości służb konsularnych w zakresie rozpatrywania wniosków o wydanie wizy;
- f) promowanie wspólnych praktyk w zakresie prowadzenia dochodzeń, jednolitych procedur administracyjnych i decyzji w zakresie wydawania wiz przez służby konsularne państwa członkowskie znajdujące się w poszczególnych państwach trzecich;
- g) promowanie działań zmierzających ku systematycznej i regularnej współpracy między służbami konsularnymi a innymi służbami poszczególnych państw członkowskich, w szczególności w związku z systemem VIS, w tym

⁽¹⁾ Dz.U. L 261 z 6.8.2004, str. 24.

⁽²⁾ Dz.U. L 239 z 22.9.2000, str. 19. Konwencja ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1987/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 381 z 28.12.2006, str. 4).

- wspólne korzystanie z zasobów i środków służących wydawaniu wiz, wymianie informacji, ekspertyzom i dochodzeniom dotyczącym wniosków o wydanie wizy oraz tworzeniu wspólnych ośrodków zajmujących się postępowaniem wizowym;
- h) wspieranie inicjatyw krajowych mających na celu wypracowanie wspólnych praktyk w zakresie prowadzenia dochodzeń, jednolitych procedur administracyjnych i podejmowanie decyzji w sprawie wiz przez służby konsularne poszczególnych państw członkowskich;
- i) ustanawianie wspólnych placówek konsularnych.

Artykuł 5

Działania kwalifikowalne w państwach członkowskich

1. Fundusz wspiera działania w państwach członkowskich dotyczące celów szczegółowych określonych w art. 4, a w szczególności działania związane z:
- a) infrastrukturą przejść granicznych i związanych z nią zabudowań, takich jak placówki graniczne, lądowiska helikopterów lub pasy, lub pomieszczenia dla pojazdów lub osób oczekujących w przejściach granicznych;
- b) infrastrukturą, zabudowaniami i systemami niezbędnymi do ochrony między przejściami granicznymi oraz do zapobiegania nielegalnemu przekraczaniu granic zewnętrznych;
- c) sprzętem operacyjnym, takim jak czujniki, sprzęt do monitoringu wizyjnego, urządzenia do badania dokumentów, narzędzia wykrywające oraz stałe lub przenośne terminale z dostępem do SIS, VIS, Europejskiego Systemu Archiwizacji Obrazu (FADO) i innych systemów europejskich i krajowych;
- d) środkami transportu służącymi zapewnieniu kontroli granic zewnętrznych, takimi jak pojazdy, jednostki pływające, helikoptery i lekkie samoloty wyposażone w specjalny sprzęt elektroniczny do ochrony granic oraz wykrywania osób ukrywających się w środkach transportu;
- e) sprzętem umożliwiającym wymianę informacji w czasie rzeczywistym między właściwymi organami;
- f) systemami ICT;
- g) programami delegowania i wymiany personelu, takiego jak funkcjonariusze straży granicznej, urzędnicy imigracyjni i urzędnicy konsularni;
- h) szkoleniem i kształceniem personelu właściwych organów, w tym szkoleniami językowymi;
- i) inwestycjami w rozwój, testowanie i wykorzystanie najnowszej technologii;
- j) badaniami i projektami pilotażowymi mającymi na celu realizację zaleceń, stosowanie norm operacyjnych i najlepszych praktyk wynikających ze współpracy operacyjnej państw członkowskich w dziedzinie kontroli granicznych;

- k) badaniami i projektami pilotażowymi mającymi na celu wspieranie innowacji, ułatwianie wymiany doświadczeń i dobrych praktyk oraz poprawę jakości zarządzania działaniami organizowanymi przez służby konsularne i inne służby państw członkowskich w państwach trzecich dotyczącymi przepływów obywateli państw trzecich na terytorium państw członkowskich, a także zacieśnienie współpracy w tym zakresie między państwami członkowskimi.

2. Fundusz nie wspiera działań odnoszących się do tymczasowych granic zewnętrznych, jeśli działania takie obejmują inwestycje strukturalne niezgodne z celem jakim jest zniesienie kontroli osób na takich granicach, w szczególności działań, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b).

Artykuł 6

Specjalny program tranzytowy

1. Fundusz wspiera rekompensatę opłat uiszczonych za wydanie wiz tranzytowych oraz dodatkowych kosztów poniesionych w związku z wydawaniem uproszczonych dokumentów tranzytowych (FTD) i uproszczonych kolejowych dokumentów tranzytowych (FRTD) zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 693/2003 ⁽¹⁾ i rozporządzeniem Rady (WE) nr 694/2003 ⁽²⁾.
2. Do celów ust. 1, koszty dodatkowe oznaczają koszty wynikające bezpośrednio ze szczególnych wymogów związanych z realizacją specjalnego programu tranzytowego, a które nie powstały w wyniku wydawania wiz tranzytowych lub innych.
- Do objęcia finansowaniem kwalifikują się następujące rodzaje kosztów dodatkowych:
- a) inwestycje w infrastrukturę;
- b) szkolenia personelu odpowiedzialnego za realizację specjalnego programu tranzytowego;
- c) dodatkowe koszty operacyjne, w tym wynagrodzenie personelu bezpośrednio zaangażowanego w realizację specjalnego programu tranzytowego.
3. Należne opłaty, o których mowa w ust. 1, obliczane są na podstawie poziomu opłat za wizy tranzytowe określonego w załączniku 12 do Wspólnych Instrukcji Konsularnych dotyczących wiz, w obrębie ram finansowych określonych w art. 14 ust. 9.

Artykuł 7

Działania wspólnotowe

1. Z inicjatywy Komisji można wykorzystać do 6 % dostępnych zasobów Funduszu na finansowanie działań ponadnarodowych lub działań będących przedmiotem zainteresowania całej Wspólnoty (zwanymi dalej „działaniami wspólnotowymi”) w zakresie następujących celów:
- a) przyczyniania się do poprawy działań organizowanych przez służby konsularne i inne służby państw członkowskich w państwach trzecich w zakresie napływu obywateli

⁽¹⁾ Dz.U. L 99 z 17.4.2003, str. 8.

⁽²⁾ Dz.U. L 99 z 17.4.2003, str. 15.

państw trzecich na terytorium państw członkowskich oraz współpracy między państwami członkowskimi w tej dziedzinie, w tym działań oficerów łącznikowych ds. lotniczych i oficerów łącznikowych ds. imigracji;

- b) promowania stopniowego włączania kontroli celnych, weterynaryjnych i fitosanitarnych w zakres działalności zintegrowanego systemu zarządzania granicami zgodnie z rozwojem polityki w tej dziedzinie;
- c) zapewniania państwom członkowskim działań wspierających w przypadku konieczności uzasadnionych sytuacji nadzwyczajnych wymagających pilnych działań na granicach zewnętrznych.

2. Aby kwalifikować się do finansowania, działania wspólnotowe wymienione w ust. 1 lit. a) i b) w szczególności:

- a) zwiększają wspólnotową współpracę w dziedzinie wprowadzania w życie prawa wspólnotowego i dobrych praktyk;
- b) wspierają tworzenie ponadnarodowych sieci współpracy oraz projektów pilotażowych opartych na ponadnarodowym partnerstwie służb konsularnych z dwóch lub większej liczby państw członkowskich, mających za zadanie wspieranie innowacji i ułatwianie wymiany doświadczeń i dobrych praktyk;
- c) wspierają badania, rozpowszechnianie i wymianę informacji na temat najlepszych praktyk i wszystkich innych aspektów celu ogólnego, jakim jest przyczynianie się do intensyfikacji działań organizowanych przez służby konsularne państw członkowskich w państwach trzecich i współpracy między państwami członkowskimi w tej dziedzinie, w tym również badania, rozpowszechnianie i wymianę informacji na temat wykorzystywania najnowszych technologii;
- d) wspierają projekty i opracowania badające możliwości nowych form współpracy wspólnotowej i prawa wspólnotowego w tym zakresie, w szczególności wspólnych ośrodków zajmujących się postępowaniem wizowym;
- e) wspierają opracowanie i stosowanie przez państwa członkowskie wspólnych narzędzi, metod i wskaźników statystycznych do celów pomiaru rozwoju polityki wizowej i współpracy konsularnej.

3. Roczny program prac określający priorytety działań wspólnotowych przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 56 ust. 2.

ROZDZIAŁ II

ZASADY POMOCY

Artykuł 8

Komplementarność, spójność i zgodność

1. Fundusz zapewnia pomoc, która uzupełnia działania podejmowane na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, włączając do nich priorytety Wspólnoty.

2. Komisja i państwa członkowskie zapewniają spójność pomocy z Funduszu oraz państw członkowskich z działaniami, politykami i priorytetami Wspólnoty. Spójność ta znajduje w szczególności odbicie w programie wieloletnim, o którym mowa w art. 21.

3. Działania finansowane z Funduszu są zgodne z postanowieniami Traktatu i przepisami aktów prawnych przyjętych na jego podstawie.

Artykuł 9

Programowanie

1. Cele Funduszu realizowane są w ramach wieloletniego okresu programowania w latach 2007–2013, z zastrzeżeniem przeglądu śródrokresowego zgodnie z art. 24. System programowania wieloletniego obejmuje priorytety oraz procesy zarządzania, podejmowania decyzji, audytu i poświadczania wydatków.

2. Zatwierdzone przez Komisję programy wieloletnie są realizowane poprzez programy roczne.

Artykuł 10

Pomocniczość i proporcjonalność interwencji

1. Obowiązek realizacji programów wieloletnich i rocznych, o których mowa w art. 21 i 23, spoczywa na państwach członkowskich, na odpowiednim szczeblu terytorialnym, zgodnie z systemem instytucjonalnym właściwym dla każdego państwa członkowskiego. Obowiązek ten wykonywany jest zgodnie z niniejszą decyzją.

2. W odniesieniu do przepisów dotyczących audytu środków stosowane przez Komisję i państwa członkowskie różnią się w zależności od wielkości wkładu finansowego Wspólnoty. Tę samą zasadę stosuje się do przepisów dotyczących oceny oraz do sprawozdań z realizacji programów wieloletnich i rocznych.

Artykuł 11

Metody wykonania

1. Budżet Wspólnoty przydzielony Funduszowi wykonuje się zgodnie z art. 53 ust. 1 lit. b) rozporządzenia finansowego, z wyjątkiem działań wspólnotowych, o których mowa w art. 7 niniejszej decyzji, oraz pomocy technicznej, o której mowa w art. 17 niniejszej decyzji.

2. Komisja wykonuje swoje obowiązki w zakresie wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej poprzez:

- a) sprawdzanie istnienia i właściwego funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli w państwach członkowskich zgodnie z procedurami opisanymi w art. 34;
- b) wstrzymywanie lub zawieszanie całości lub części płatności w przypadku wadliwego funkcjonowania krajowych systemów zarządzania i kontroli, zgodnie z procedurami określonymi w art. 43 i 44, oraz stosowanie wszelkich innych niezbędnych korekt finansowych zgodnie z procedurami opisanymi w art. 47 i 48.

3. Państwa włączone we wdrażanie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen uczestniczą w Funduszu zgodnie z niniejszą decyzją.

4. Dokonuje się ustaleń określających przepisy uzupełniające niezbędne do uregulowania kwestii takiego uczestnictwa w Funduszu, w tym przepisy zapewniające ochronę interesów finansowych Wspólnoty oraz uprawnienia kontrolne Trybunału Obrachunkowego.

Artykuł 12

Partnerstwo

1. Każde państwo członkowskie organizuje, zgodnie z obowiązującymi przepisami i praktykami krajowymi, partnerstwo z instytucjami i podmiotami, które uczestniczą w realizacji programu wieloletniego lub które mogą, według zainteresowanego państwa członkowskiego, wnieść użyteczny wkład w jego opracowanie.

Takie instytucje i podmioty mogą obejmować właściwe władze regionalne, lokalne, miejskie i inne władze publiczne, organizacje międzynarodowe, w szczególności Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNCHR) i podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, takie jak organizacje pozarządowe lub partnerzy społeczni.

2. Partnerstwo takie jest prowadzone w całkowitej zgodności z uprawnieniami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi właściwymi dla danej kategorii partnera.

ROZDZIAŁ III

RAMY FINANSOWE

Artykuł 13

Zasoby ogólne

1. Koperta finansowa na realizację niniejszej decyzji w okresie od 1 dnia stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. wynosi 1 820 mln EUR.

2. Roczne środki dla Funduszu są zatwierdzane przez władzę budżetową w obrębie limitów wyznaczonych w ramach finansowych.

3. Komisja dokonuje indykatywnego rocznego podziału na poszczególne państwa członkowskie zgodnie z kryteriami ustalonymi w art. 14.

Artykuł 14

Roczna dystrybucja zasobów na kwalifikowalne działania w państwach członkowskich

1. Dokonuje się podziału dostępnych rocznych zasobów pomiędzy państwa członkowskie w sposób następujący:

- a) 30 % na zewnętrzne granice lądowe;
- b) 35 % na zewnętrzne granice morskie;
- c) 20 % na lotniska;

d) 15 % na placówki konsularne.

2. Zasoby dostępne na mocy ust. 1 lit. a) są rozdzielane między państwa członkowskie w następujący sposób:

- a) 70 % na długość ich zewnętrznych granic obliczanych na podstawie współczynników wagowych dla każdego konkretnego odcinka określanych zgodnie z art. 15 ust. 3 lit. a); oraz
- b) 30 % na obciążenie pracą na ich zewnętrznych granicach lądowych, określone zgodnie z ust. 7 lit. a).

3. Zasoby dostępne na mocy ust. 1 lit. b) są rozdzielane między państwa członkowskie w następujący sposób:

- a) 70 % na długość ich zewnętrznej granicy obliczanej na podstawie współczynników wagowych dla każdego konkretnego odcinka określanych zgodnie z art. 15 ust. 3 lit. b); oraz
- b) 30 % na obciążenie pracą na ich zewnętrznych granicach morskich, określone zgodnie z ust. 7 lit. a).

4. Zasoby dostępne na mocy ust. 1 lit. c) są rozdzielane między państwa członkowskie na podstawie obciążenia pracą w ich portach lotniczych określonego zgodnie z ust. 7 lit. b).

5. Zasoby dostępne na mocy ust. 1 lit. d) są rozdzielane między państwa członkowskie w następujący sposób:

- a) 50 % na liczbę placówek konsularnych państw członkowskich w państwach wymienionych w załączniku I do rozporządzenia Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniającego państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu⁽¹⁾; oraz
- b) 50 % na obciążenie pracą w odniesieniu do zarządzania polityką wizową w placówkach konsularnych państw członkowskich w państwach wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 539/2001 określone zgodnie z ust. 7 lit. c) niniejszego artykułu.

6. Do celów rocznego podziału zasobów na mocy ust. 1 lit. a) i b):

- a) uwzględnia się linię pomiędzy obszarami, o których mowa w art. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 866/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie systemu na podstawie art. 2 Protokołu 10 do Aktu przystąpienia⁽²⁾, chociaż nie stanowi ona zewnętrznej granicy lądowej, przez okres, w którym stosuje się postanowienia art. 1 protokołu 10 do Aktu przystąpienia z 2003 r., lecz nie uwzględnia się długości granicy morskiej na północ od tej linii;
- b) „zewnętrzne granice morskie” oznacza zewnętrzne granice morza terytorialnego państw członkowskich określone zgodnie z art. 4-16 Konwencji Organizacji Narodów

⁽¹⁾ Dz.U. L 81 z 21.3.2001, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 851/2005 (Dz.U. L 141 z 4.6.2005, str. 3).

⁽²⁾ Dz.U. L 161 z 30.4.2004, str. 128. Wersja sprostowana opublikowana w Dz.U. L 206 z 9.6.2004, str. 51. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1283/2005 (Dz.U. L 203 z 4.8.2005, str. 8).

Zjednoczonych o prawie morza, z zastrzeżeniem, że w przypadkach gdy wymagane są regularne operacje o dalekim zasięgu w celu zapobieżenia nielegalnej imigracji/nielegalnego przekroczenia, wówczas granica ta stanowić będzie zewnętrzną linię obszaru wysokiego ryzyka, która zostanie ustalona poprzez uwzględnienie danych operacyjnych z ostatnich dwóch lat dostarczonych przez dane państwa członkowskie. Niniejszą definicję stosuje się wyłącznie do celów niniejszej decyzji, a wszystkie operacje są przeprowadzane z poszanowaniem prawa międzynarodowego.

7. Obciążenie pracą jest obliczane na podstawie średnich wielkości z poprzednich dwóch lat dla następujących czynników:

- a) na zewnętrznych granicach lądowych i zewnętrznych granicach morskich:
 - (i) liczba osób przekraczających granice zewnętrzne na wyznaczonych przejściach granicznych;
 - (ii) liczba obywateli państw trzecich, którym odmówiono wjazdu na tej granicy zewnętrznej;
 - (iii) liczba obywateli państw trzecich zatrzymanych po nielegalnym przekroczeniu granicy, w tym liczba osób zatrzymanych na morzu;
- b) na lotniskach:
 - (i) liczba osób przekraczających granice zewnętrzne na wyznaczonych przejściach granicznych;
 - (ii) liczba obywateli państw trzecich, którym odmówiono wjazdu na tej granicy zewnętrznej;
- c) w placówkach konsularnych:
 - liczba wniosków wizowych.

Obciążenie pracą w 2007 roku opiera się wyłącznie na danych za 2005 rok.

8. Współczynniki wagowe, o których mowa w ust. 2 i 3, zostaną określone przez Agencję zgodnie z art. 15.

9. W odniesieniu do długości zewnętrznych granic lądowych, o której mowa w ust. 2 lit. a), w obliczeniach rocznego podziału zasobów nie uwzględnia się tymczasowych granic zewnętrznych. Uwzględnia się jednak tymczasowe granice zewnętrzne między państwem członkowskim, które przystąpiło do Unii Europejskiej do dnia 1 maja 2004 r., a państwem członkowskim, które przystąpiło po dniu 1 maja 2004 r.

10. Wielkościami odniesienia dotyczącymi obciążenia pracą, o którym mowa w ust. 7, są najnowsze statystyki opracowane przez Komisję (Eurostat) na podstawie danych dostarczonych przez państwa członkowskie zgodnie z prawem wspólnotowym.

W przypadku gdy państwa członkowskie nie dostarczyły Komisji (Eurostatowi) odnośnych statystyk, dostarczają one możliwie najszybciej dane tymczasowe.

Przed przyjęciem tych danych jako wielkości odniesienia, Komisja (Eurostat) ocenia jakość, porównywalność i kompletność informacji statystycznych zgodnie ze standardowymi procedurami operacyjnymi. Na wniosek Komisji (Eurostatu) państwa członkowskie dostarczają jej wszelkich niezbędnych do tego celu informacji.

11. W przypadku gdy wielkości odniesienia nie są dostępne w formie statystyk opracowanych przez Komisję (Eurostat) zgodnie z prawem wspólnotowym, państwa członkowskie dostarczają Komisji dane tymczasowe do dnia 1 listopada każdego roku w celu oszacowania kwoty, która ma im zostać przydzielona na następny rok zgodnie z art. 23 ust. 2.

Przed przyjęciem przez Komisję tych danych jako wielkości odniesienia Komisja (Eurostat) może ocenić jakość, porównywalność i kompletność informacji statystycznych zgodnie ze standardowymi procedurami operacyjnymi. Na wniosek Komisji (Eurostatu) państwa członkowskie dostarczają jej wszelkich niezbędnych do tego celu informacji.

12. Przydział zasobów określonych w ust. 1 nie obejmuje zasobów przydzielonych do celów określonych w art. 6 i art. 19. Zasoby przydzielone do celów określonych w art. 6 nie przekraczają 108 mln EUR na lata 2007–2013.

Artykuł 15

Analiza ryzyka przeprowadzana przez Agencję do celów rocznego podziału zasobów

1. W celu określenia współczynników wagowych, o których mowa w art. 14 ust. 8, Agencja dostarcza Komisji do dnia 1 kwietnia każdego roku szczegółowe sprawozdanie opisujące trudności w prowadzeniu ochrony granic oraz sytuację na zewnętrznych granicach państw członkowskich, zwracając specjalną uwagę na szczególną bliskość państw członkowskich wobec obszarów zagrożonych nielegalną imigracją w poprzednim roku, uwzględniając również liczbę osób, które nielegalnie przedostały się na terytorium tych państw członkowskich, oraz wielkość tych państw członkowskich.

2. W sprawozdaniu tym, zgodnie z wspólnym zintegrowanym modelem analizy ryzyka, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 2007/2004, analizowane są zagrożenia, które w poprzednim roku miały wpływ na zewnętrzne granice państw członkowskich z uwzględnieniem rozwoju sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej w państwach trzecich, w szczególności w sąsiednich państwach trzecich, a także określa się prawdopodobne przyszłe tendencje w przepływach migracyjnych i nielegalnej działalności na granicach zewnętrznych.

Ta analiza ryzyka opiera się głównie na następujących informacjach zebranych przez Agencję, dostarczonych przez państwa członkowskie lub otrzymanych od Komisji (Eurostatu):

- a) liczbie obywateli państw trzecich, którym odmówiono wjazdu na tej granicy zewnętrznej;
- b) liczbie obywateli państw trzecich zatrzymanych podczas nielegalnego przekraczania granicy zewnętrznej lub próby jej nielegalnego przekroczenia;

- c) liczbie ujętych pośredników, którzy celowo pomagali obywatelom państw trzecich w niedozwolonym przedostaniu się przez granicę;
- d) liczbie podrobionych lub fałszywych dokumentów podróży oraz liczbie dokumentów podróży i wiz wydanych na fałszywych podstawach, które zostały wykryte w przejściach granicznych zgodnie z kodeksem granicznym Schengen.

W przypadku gdy wielkości odniesienia nie zostały dostarczone w formie statystyk opracowanych przez Komisję (Eurostat), lecz przez państwa członkowskie, Agencja może zażądać od tych państw członkowskich niezbędnych informacji w celu dokonania oceny jakości, porównywalności i kompletności informacji statystycznych. Agencja może zwrócić się do Komisji (Eurostatu) o pomoc przy przeprowadzaniu takiej oceny.

3. Sprawozdanie to, zgodnie z ust. 1 i 2, określa również poziomy zagrożenia na zewnętrznych granicach każdego z państw członkowskich i wyznacza następujące szczegółowe współczynniki wagowe dla każdego odcinka granicy zewnętrznej danego państwa członkowskiego:

- a) zewnętrzna granica lądowa:
- (i) współczynnik 1 dla normalnego zagrożenia;
 - (ii) współczynnik 1,5 dla średniego zagrożenia;
 - (iii) współczynnik 3 dla dużego zagrożenia;
- b) zewnętrzna granica morska:
- (i) współczynnik 0 dla minimalnego zagrożenia;
 - (ii) współczynnik 1 dla normalnego zagrożenia;
 - (iii) współczynnik 3 dla średniego zagrożenia;
 - (iv) współczynnik 8 dla dużego zagrożenia.

Artykuł 16

Struktura finansowania

1. Wkład finansowy Funduszu ma postać dotacji.
2. Działania wspierane z Funduszu są współfinansowane ze źródeł publicznych lub prywatnych, nie są nastawione na osiągnięcie zysku i nie kwalifikują się do finansowania z innych źródeł objętych budżetem ogólnym Unii Europejskiej.
3. Środki przyznane z Funduszu uzupełniają wydatki publiczne lub wydatki równoważne przydzielone przez państwa członkowskie na działania objęte niniejszą decyzją.
4. Wkład Wspólnoty we wspierane projekty w odniesieniu do działań realizowanych w państwach członkowskich na podstawie art. 4 nie przekracza 50 % całkowitych kosztów danego działania.

Wkład ten może zostać podwyższony do 75 % w przypadku projektów służących realizacji szczególnych celów priorytetowych wyznaczonych w wytycznych strategicznych, o których mowa w art. 20.

Wkład Wspólnoty podwyższa się do 75 % w państwach członkowskich objętych Funduszem Spójności.

5. W ramach realizacji programów krajowych określonych w rozdziale IV państwa członkowskie dokonują wyboru projektów przeznaczonych do finansowania na podstawie następujących kryteriów minimalnych:

- a) sytuacji i wymogów w danym państwie członkowskim;
- b) efektywności kosztowej wydatków, między innymi z uwzględnieniem liczby osób, których taki projekt dotyczy;
- c) doświadczenia, wiedzy fachowej, wiarygodności i wkładu finansowego organizacji składającej wniosek o finansowanie i wszelkich organizacji partnerskich;
- d) zakresu, w jakim projekt uzupełnia inne działania finansowane z budżetu ogólnego Unii Europejskiej lub stanowi część programów krajowych.

6. Pomoc finansowa Wspólnoty na działania wspierane z Funduszu jest zasadniczo udzielana na okres nie dłuższy niż trzy lata, pod warunkiem przedkładania okresowych sprawozdań z postępów w realizacji.

Artykuł 17

Pomoc techniczna z inicjatywy Komisji

1. Z inicjatywy Komisji lub w jej imieniu, do pułapu 500 000 EUR rocznego przydziału środków z Funduszu, Fundusz może finansować środki przygotowawcze, środki związane z monitorowaniem, wsparciem administracyjnym i technicznym, jak również środki związane z oceną, audytem i kontrolą, niezbędne do wykonania niniejszej decyzji.
2. Środki te obejmują:
 - a) badania, oceny, ekspertyzy i statystyki, również o charakterze ogólnym, dotyczące funkcjonowania Funduszu;
 - b) środki informacyjne przeznaczone dla państw członkowskich, beneficjentów końcowych i opinii publicznej, w tym kampanie mające na celu zwiększanie świadomości społecznej oraz wspólną bazę danych dotyczącą projektów finansowanych w ramach Funduszu;
 - c) instalację, obsługę i łączenie informatycznych systemów zarządzania, monitorowania, kontroli i oceny;
 - d) opracowanie wspólnych ram oceny i monitorowania, jak również systemu wskaźników z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, wskaźników krajowych;

e) doskonalenie metod oceny i wymiany informacji o praktykach w tym zakresie;

f) środki informacyjne i szkoleniowe przeznaczone dla instytucji wyznaczonych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 27, stanowiące uzupełnienie wysiłków podejmowanych przez państwa członkowskie w celu udzielenia ich instytucjom wskazówek zgodnie z art. 33 ust. 2.

Artykuł 18

Pomoc techniczna z inicjatywy państw członkowskich

1. Z inicjatywy danego państwa członkowskiego, w odniesieniu do każdego programu rocznego, Fundusz może finansować środki przygotowawcze, środki związane z zarządzaniem, monitorowaniem, oceną, jak również środki informacyjne i kontrolne oraz środki służące wzmocnieniu zdolności administracyjnych do celów realizacji Funduszu.

2. Kwota przeznaczona na pomoc techniczną w ramach każdego programu rocznego nie może przekraczać:

a) na lata 2007–2010 – 7 % całkowitej rocznej kwoty współfinansowania przydzielonej danemu państwu członkowskiemu, plus 30 000 EUR; oraz

b) na lata 2011–2013 – 4 % całkowitej rocznej kwoty współfinansowania przydzielonej danemu państwu członkowskiemu, plus 30 000 EUR.

Artykuł 19

Działania szczególne

1. Komisja sporządza co roku wykaz działań szczególnych, które państwa członkowskie mają, w stosownych przypadkach, we współpracy z Agencją, zrealizować, a które przyczyniają się do opracowania europejskiego wspólnego zintegrowanego systemu zarządzania granicami poprzez wyeliminowanie niedoskonałości na strategicznych punktach granicznych, określonych w analizach ryzyka, o których mowa w art. 15.

2. Roczny program pracy, o którym mowa w art. 7 ust. 3, określa ramy finansowania takich działań, w tym cele i kryteria oceny.

3. Wykaz wybranych działań przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 56 ust. 2.

4. Pomoc finansowa z Funduszu na działania szczególne jest ograniczona do sześciu miesięcy i nie przekracza 80 % kosztów każdego działania.

5. Dostępne zasoby roczne na te działania nie przekraczają 10 mln EUR. Zasoby, które pozostały dostępne po dokonaniu wyboru, o którym mowa w ust. 3, mogą być wykorzystane do finansowania działań określonych w art. 7.

ROZDZIAŁ IV

PROGRAMOWANIE

Artykuł 20

Przyjęcie wytycznych strategicznych

1. Komisja przyjmuje wytyczne strategiczne określające ramy interwencji Funduszu, z uwzględnieniem postępu w opracowywaniu i wdrażaniu prawodawstwa wspólnotowego w obszarze granic zewnętrznych i w dziedzinie polityki wizowej, jak również indykatywny podział zasobów finansowych Funduszu w okresie objętym programem wieloletnim.

2. W odniesieniu do celów ogólnych, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. a)–c), wytyczne te służą w szczególności realizacji priorytetów Wspólnoty mając na celu dalsze stopniowe ustanawianie europejskiego wspólnego zintegrowanego systemu zarządzania granicami zewnętrznymi oraz wzmacnianie kontroli i ochrony granic zewnętrznych Unii.

3. W odniesieniu do celów ogólnych, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. d), wytyczne te służą w szczególności realizacji priorytetów Wspólnoty mających na celu dalszy rozwój wspólnej polityki wizowej jako części wielopoziomowego systemu zmierzającego do ułatwienia legalnej podróży oraz zwalczania nielegalnej imigracji poprzez usprawnienie trybu rozpatrywania wniosków w lokalnych urzędach konsularnych.

4. Komisja przyjmuje wytyczne strategiczne odnoszące się do wieloletniego okresu programowania do dnia 31 lipca 2007 r.

5. Wytyczne strategiczne przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 56 ust. 3. Po przyjęciu wytycznych strategicznych zostają one dołączone do niniejszej decyzji.

Artykuł 21

Przygotowywanie i zatwierdzanie krajowych programów wieloletnich

1. Na podstawie wytycznych strategicznych, o których mowa w art. 20, każde państwo członkowskie przedstawia projekt programu wieloletniego, który składa się z następujących elementów:

a) opisu aktualnej sytuacji w tym państwie członkowskim w odniesieniu do infrastruktury, sprzętu, środków transportu, systemów ICT oraz uzgodnień dotyczących kształcenia i szkolenia personelu zatrudnionego, odpowiednio, we władzach granicznych i konsularnych;

b) analizy potrzeb występujących w danym państwie członkowskim w zakresie infrastruktury, sprzętu, środków transportu, systemów ICT oraz uzgodnień dotyczących kształcenia i szkolenia personelu zatrudnionego, odpowiednio, we władzach granicznych i konsularnych, a także wskazanie celów operacyjnych umożliwiających zaspokojenie tych potrzeb w okresie objętym programem wieloletnim;

- c) przedstawienia odpowiedniej strategii osiągnięcia tych celów oraz priorytetów przypisanych ich osiągnięciu, a także opisu działań przewidzianych w celu realizacji tych priorytetów;
- d) wskazania, czy strategia ta jest spójna z innymi instrumentami regionalnymi, krajowymi i wspólnotowymi;
- e) informacji na temat priorytetów i ich celów szczegółowych. Cele te określa się ilościowo, z wykorzystaniem ograniczonej liczby wskaźników, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności. Wskaźniki te muszą umożliwiać mierzenie postępu w stosunku do sytuacji wyjściowej oraz skuteczności realizacji priorytetów poprzez osiąganie celów szczegółowych;
- f) opisu podejścia wybranego do realizacji zasady partnerstwa określonej w art. 12;
- g) projektu planu finansowania, który określa proponowany wkład finansowy Funduszu i ogólną kwotę współfinansowania publicznego lub prywatnego dla każdego priorytetu i każdego programu rocznego;
- h) przepisów ustanowionych w celu zapewnienia podania treści programu wieloletniego do wiadomości publicznej.

2. Państwa członkowskie przedkładają Komisji projekt programu wieloletniego nie później niż cztery miesiące po przedstawieniu przez Komisję wytycznych strategicznych.

3. W celu zatwierdzenia projektu programu wieloletniego Komisja przeprowadza analizę:

- a) zgodności projektu programu wieloletniego z celami Funduszu i wytycznymi strategicznymi, o których mowa w art. 20;
- b) istotności działań przewidzianych w projekcie programu wieloletniego w świetle proponowanej strategii;
- c) zgodności ustaleń w zakresie zarządzania i kontroli, dokonanych przez dane państwo członkowskie w odniesieniu do realizacji interwencji Funduszu, z przepisami niniejszej decyzji;
- d) zgodności projektu programu wieloletniego z prawem wspólnotowym, w szczególności z przepisami prawa wspólnotowego mającymi na celu zapewnienie swobodnego przepływu osób w powiązaniu z bezpośrednio z nimi związanymi środkami towarzyszącymi w odniesieniu do kontroli granic zewnętrznych, azylu i imigracji.

4. W przypadku gdy Komisja uzna, że projekt programu wieloletniego jest niespójny z wytycznymi strategicznymi lub że jest on niezgodny z przepisami niniejszej decyzji w zakresie systemów zarządzania i kontroli lub z prawem wspólnotowym, wzywa ona dane państwo członkowskie do przedstawienia wszystkich niezbędnych informacji dodatkowych i, w stosownych przypadkach, do dokonania odpowiednich zmian w projekcie programu wieloletniego.

5. Komisja zatwierdza program wieloletni w terminie trzech miesięcy od chwili jego formalnego przedłożenia, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 56 ust. 2.

Artykuł 22

Zmiana programów wieloletnich

1. Z inicjatywy danego państwa członkowskiego lub Komisji program wieloletni poddaje się ponownej analizie i, w razie konieczności, wprowadza się do niego zmiany w odniesieniu do pozostałej części okresu programowania w celu uwzględnienia w większym stopniu lub w inny sposób priorytetów Wspólnoty. Ponowne rozpatrzenie programów wieloletnich może nastąpić w świetle przeprowadzonych ocen lub w następstwie trudności napotkanych podczas realizacji.

2. Komisja przyjmuje decyzję w sprawie zatwierdzenia zmiany programu wieloletniego możliwie najszybciej po formalnym przedłożeniu stosownego wniosku przez zainteresowane państwo członkowskie. Zmiana programu wieloletniego przeprowadzana jest zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 56 ust. 2.

Artykuł 23

Programy roczne

1. Zatwierdzony przez Komisję program wieloletni realizowany jest poprzez programy roczne.

2. Do dnia 1 lipca każdego roku Komisja przedstawia państwom członkowskim szacunkowe kwoty, które zostaną im przydzielone na następny rok z ogólnej kwoty środków przydzielonych w ramach rocznej procedury budżetowej, obliczone zgodnie z art. 14.

3. Do dnia 1 listopada każdego roku państwa członkowskie przedstawiają Komisji projekt programu rocznego na następny rok sporządzony zgodnie z programem wieloletnim i składający się z następujących elementów:

- a) ogólnych zasad wyboru projektów, które mają być finansowane w ramach programu rocznego;
- b) opisu działań, które mają być wspierane w ramach programu rocznego;
- c) proponowanego finansowego podziału wkładu Funduszu na poszczególne działania w ramach programu oraz wskazania wnioskowanej kwoty na pokrycie kosztów pomocy technicznej w ramach art. 18, służącej realizacji programu rocznego.

4. Analizując projekt programu rocznego państwa członkowskiego, Komisja uwzględnia ostateczną kwotę środków przydzielonych Funduszowi w ramach procedury budżetowej.

W terminie jednego miesiąca od formalnego przedłożenia projektu programu rocznego Komisja informuje dane państwo członkowskie o możliwości jego zatwierdzenia. Jeżeli projekt programu rocznego jest niezgodny z programem wieloletnim, Komisja wzywa to państwo członkowskie do przedstawienia wszystkich niezbędnych informacji i, w stosownych przypadkach, do wprowadzenia odpowiednich zmian do projektu programu rocznego.

Komisja przyjmuje decyzję w sprawie finansowania zatwierdzając program roczny do dnia 1 marca danego roku. W decyzji określa się kwotę przydzieloną danemu państwu członkowskiemu oraz okres, w którym wydatki są kwalifikowalne.

5. W celu uwzględnienia należycie uzasadnionych sytuacji nadzwyczajnych, które nie zostały przewidziane w chwili zatwierdzania programu rocznego, a które wymagają podjęcia pilnych działań, państwo członkowskie może dokonać zmiany w wysokości do 10 % kwoty podziału finansowego wkładu Funduszu pomiędzy różne działania wymienione w programie rocznym lub przydzielić do 10 % przyznanej kwoty na inne działania zgodnie z niniejszą decyzją. Dane państwo członkowskie informuje Komisję o zmienionym programie rocznym.

Artykuł 24

Przegląd śródkresowy programu wieloletniego

1. Komisja dokonuje przeglądu wytycznych strategicznych i, w razie potrzeby, przyjmuje do dnia 31 marca 2010 r. zmienione wytyczne strategiczne na lata 2011–2013.

2. W przypadku przyjęcia takich zmienionych wytycznych strategicznych każde państwo członkowskie ponownie analizuje swój program wieloletni i, w stosownych przypadkach, wprowadza do niego zmiany.

3. Zasady określone w art. 21 dotyczące przygotowania i zatwierdzenia krajowych programów wieloletnich mają zastosowanie odpowiednio do przygotowywania i zatwierdzania tych zmienionych programów wieloletnich.

4. Zmienione wytyczne strategiczne przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 56 ust. 3.

ROZDZIAŁ V

SYSTEMY ZARZĄDZANIA I KONTROLI

Artykuł 25

Wykonanie

Komisja odpowiada za wykonanie niniejszej decyzji i przyjmuje niezbędne przepisy wykonawcze.

Artykuł 26

Ogólne zasady działania systemów zarządzania i kontroli

Ustanowione przez państwa członkowskie systemy zarządzania i kontroli programów wieloletnich zapewniają:

- określenie funkcji podmiotów w zarządzaniu i kontroli oraz przydziału funkcji w obrębie każdego podmiotu;
- zgodność z zasadą rozdzielania funkcji pomiędzy tymi podmiotami i w ich obrębie;
- odpowiednie zasoby dla każdego podmiotu do pełnienia funkcji, które mu wyznaczono, przez cały okres realizacji działań współfinansowanych z Funduszu;

- procedury dla zapewniania zasadności i prawidłowości wydatków zadeklarowanych w ramach programów rocznych;
- wiarygodne, skomputeryzowane systemy rachunkowości i księgowości, monitorowania i sprawozdawczości finansowej;
- system sprawozdawczości i monitorowania, w przypadku gdy podmiot odpowiedzialny powierza wykonanie zadań innemu podmiotowi;
- instrukcje postępowania odnoszące się do funkcji, które należy wypełnić;
- ustalenia dotyczące audytu funkcjonowania systemu;
- systemy i procedury w celu zapewnienia stosowania właściwej ścieżki audytu;
- procedury sprawozdawczości i monitorowania nieprawidłowości oraz odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych.

Artykuł 27

Wyznaczanie instytucji

- Do celów realizacji programu wieloletniego i programów rocznych państwo członkowskie wyznacza:
 - instytucję odpowiedzialną: organ funkcjonalny państwa członkowskiego, krajowy organ publiczny lub podmiot wyznaczony przez państwo członkowskie, lub podmiot prawa prywatnego państwa członkowskiego wypełniający misję publiczną, który odpowiada za zarządzanie programem wieloletnim i programami rocznymi finansowanymi ze środków Funduszu oraz za wszelkie kontakty z Komisją;
 - instytucję certyfikującą: krajowy organ publiczny lub podmiot lub osoba fizyczna działająca w charakterze takiego organu lub podmiotu, wyznaczone przez państwo członkowskie do poświadczania deklaracji wydatków przed ich przesłaniem do Komisji;
 - instytucję audytową: krajowy organ publiczny lub podmiot, pod warunkiem że jest on funkcjonalnie niezależny od instytucji odpowiedzialnej i instytucji certyfikującej, wyznaczony przez państwo członkowskie i odpowiedzialny za weryfikację skutecznego działania systemu zarządzania i kontroli;
 - w stosownych przypadkach, instytucję delegowaną.
2. Państwo członkowskie określa zasady regulujące jego stosunki z instytucjami, o których mowa w ust. 1, a także ich stosunki z Komisją.
3. Z zastrzeżeniem art. 26 lit. b), niektóre lub wszystkie instytucje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, mogą stanowić część tego samego podmiotu.

4. Komisja przyjmuje przepisy wykonawcze dla art. 28–32 zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 56 ust. 2.

Artykuł 28

Instytucja odpowiedzialna

1. Instytucja odpowiedzialna spełnia następujące warunki minimalne:

- a) posiada osobowość prawną, chyba że jest organem funkcjonalnym państwa członkowskiego;
- b) dysponuje infrastrukturą wymaganą do prowadzenia łatwej komunikacji z szerokim gronem użytkowników, podmiotami odpowiedzialnymi w innych państwach członkowskich oraz Komisją;
- c) działa w otoczeniu administracyjnym, które pozwala jej prawidłowo wykonywać swoje zadania i unikać wszelkich konfliktów interesów;
- d) jest w stanie stosować wspólnotowe zasady zarządzania funduszami;
- e) dysponuje środkami finansowymi i możliwościami w zakresie zarządzania, proporcjonalnymi do wielkości funduszy wspólnotowych, którymi będzie zobowiązana zarządzać;
- f) dysponuje personelem, którego kwalifikacje zawodowe odpowiadają potrzebom pracy administracyjnej w środowisku międzynarodowym.

2. Państwo członkowskie zapewnia instytucji odpowiedzialnej odpowiednie środki finansowe, tak aby mogła ona właściwie wykonywać swoje zadania w sposób ciągły przez cały okres 2007–2013.

3. Komisja może udzielać państwom członkowskim pomocy w szkoleniu personelu, w szczególności w odniesieniu do prawidłowego stosowania rozdziałów V–IX.

Artykuł 29

Zadania instytucji odpowiedzialnej

1. Instytucja odpowiedzialna odpowiada za zarządzanie programem wieloletnim i jego realizację zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

Instytucja ta w szczególności:

- a) prowadzi konsultacje z partnerami zgodnie z art. 12;
- b) przedkłada Komisji projekt programu wieloletniego i projekty programów rocznych, do których odnoszą się art. 21 i 23;
- c) organizuje i ogłasza zaproszenia do składania ofert i projektów, w stosownych przypadkach;
- d) organizuje wybór projektów do celów współfinansowania w ramach Funduszu zgodnie z kryteriami określonymi w art. 16 ust. 5;

e) przyjmuje płatności dokonywane przez Komisję i dokonuje płatności na rzecz beneficjentów końcowych;

f) zapewnia spójność i komplementarność między współfinansowaniem w ramach Funduszu i w ramach innych stosownych instrumentów finansowych, krajowych i wspólnotowych;

g) monitoruje dostarczenie współfinansowanych towarów i usług oraz weryfikuje, czy wydatki zadeklarowane na działania zostały rzeczywiście poniesione oraz są zgodne z zasadami wspólnotowymi i krajowymi;

h) zapewnia istnienie informatycznego systemu ewidencjonowania i przechowywania zapisów księgowych dla każdego działania w ramach programów rocznych, oraz że dane na temat realizacji, niezbędne do celów zarządzania finansowego, monitorowania, kontroli i oceny, są gromadzone;

i) zapewnia utrzymywanie przez beneficjentów końcowych i inne podmioty uczestniczące w realizacji działań współfinansowanych z Funduszu odrębnego systemu księgowego albo odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich transakcji związanych z danym działaniem, bez uszczerbku dla krajowych zasad księgowych;

j) zapewnia przeprowadzanie ocen Funduszu, o których mowa w art. 51, w terminach określonych w art. 52 ust. 2 i zgodnie z normami jakości uzgodnionymi między Komisją a danym państwem członkowskim;

k) ustanawia procedury dla zapewnienia, że wszystkie dokumenty dotyczące wydatków i audytów, wymagane do zapewnienia właściwej ścieżki audytu, są przechowywane zgodnie z wymogami, o których mowa w art. 45;

l) zapewnia otrzymywanie przez instytucję audytową, do celów prowadzenia audytów określonych w art. 32 ust. 1, wszystkich niezbędnych informacji na temat stosowanych procedur zarządzania i projektów współfinansowanych z Funduszu;

m) zapewnia otrzymywanie przez instytucję certyfikującą, do celów poświadczania, wszystkich niezbędnych informacji na temat procedur i weryfikacji przeprowadzonych w odniesieniu do wydatków;

n) sporządza i przedkłada Komisji sprawozdania z postępów w realizacji programów rocznych i sprawozdania końcowe z realizacji programów rocznych, deklaracje wydatków poświadczonych przez instytucję certyfikującą i wnioski o płatność lub, w stosownych przypadkach, deklaracje zwrotu kosztów;

o) prowadzi działalność informacyjną i doradczą oraz rozpowszechnia wyniki wspieranych działań;

p) współpracuje z Komisją i instytucjami odpowiedzialnymi w innych państwach członkowskich;

q) kontroluje wdrożenie przez beneficjentów końcowych wytycznych, o których mowa w art. 35 ust. 6.

2. Działalność instytucji odpowiedzialnej związana z zarządzaniem projektami realizowanymi w państwach członkowskich może być finansowana w ramach ustaleń dotyczących pomocy technicznej, o której mowa w art. 18.

Artykuł 30

Delegacja zadań przez instytucję odpowiedzialną

1. W przypadku gdy wykonanie wszystkich lub niektórych zadań instytucji odpowiedzialnej powierza się instytucji delegowanej, instytucja odpowiedzialna określa zakres delegowanych zadań oraz ustala szczegółowe procedury wykonania tych zadań, zgodnie z warunkami określonymi w art. 28.

2. Procedury te obejmują regularne dostarczanie instytucji odpowiedzialnej informacji na temat skutecznego wykonywania delegowanych zadań i opis zastosowanych środków.

Artykuł 31

Instytucja certyfikująca

1. Instytucja certyfikująca:

- a) poświadcza, że:
 - (i) deklaracja wydatków jest dokładna, wynika z rzetelnych systemów księgowych i jest oparta na weryfikowalnych dokumentach uzupełniających;
 - (ii) zadeklarowane wydatki są zgodne z mającymi zastosowanie zasadami wspólnotowymi i krajowymi oraz zostały poniesione w związku z działaniami wybranymi na podstawie kryteriów mających zastosowanie do programu i zgodnych z zasadami wspólnotowymi i krajowymi;
- b) zapewnia do celów poświadczenia, że otrzymała od instytucji odpowiedzialnej odpowiednie informacje na temat procedur i weryfikacji przeprowadzonych w odniesieniu do wydatków zawartych w deklaracjach wydatków;
- c) uwzględnia do celów poświadczenia wyniki wszystkich audytów przeprowadzonych przez instytucję audytową lub na jej odpowiedzialność;
- d) utrzymuje w formie elektronicznej zapisy księgowe dotyczące wydatków zadeklarowanych Komisji;
- e) weryfikuje odzyskanie wszelkich wspólnotowych środków finansowych, w stosownych przypadkach wraz z odsetkami, w przypadku stwierdzenia, że zostały one nienależnie wypłacone w wyniku wykrytych nieprawidłowości;
- f) prowadzi ewidencję kwot podlegających odzyskaniu i kwot odzyskanych w ramach budżetu ogólnego Unii Europejskiej, w miarę możliwości poprzez potrącenie ich z następnej deklaracji wydatków.

2. Działalność instytucji certyfikującej związana z projektami realizowanymi w państwach członkowskich może być

finansowana w ramach ustaleń dotyczących pomocy technicznej, o której mowa w art. 18, pod warunkiem poszanowania prerogatyw tej instytucji określonych w art. 27.

Artykuł 32

Instytucja audytowa

1. Instytucja audytowa:
 - a) zapewnia prowadzenie audytów w celu weryfikacji skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli;
 - b) zapewnia prowadzenie audytów działań na podstawie odpowiedniej próby w celu zweryfikowania zadeklarowanych wydatków; próba taka stanowi co najmniej 10 % całkowitej kwoty kwalifikowalnych wydatków dla każdego programu rocznego;
 - c) przedstawia Komisji, w terminie sześciu miesięcy od zatwierdzenia programu wieloletniego, strategię audytu obejmującą podmioty, które będą przeprowadzać audyty, o których mowa w lit. a) i b), zapewniając przeprowadzanie audytu głównych beneficjentów współfinansowania z Funduszu i równomierny rozkład audytów w całym okresie programowania.
2. W przypadku gdy instytucja audytowa wyznaczona na mocy niniejszej decyzji jest także instytucją audytową wyznaczoną na mocy decyzji 2007/573/WE, 2007/575/WE i 2007/.../WE lub w przypadku gdy do dwóch lub większej liczby tych Funduszy stosuje się wspólny system, można przedłożyć jedną strategię audytu zgodnie z ust. 1 lit. c).
3. Dla każdego programu rocznego instytucja audytowa sporządza sprawozdanie obejmujące:
 - a) roczne sprawozdanie z audytu przedstawiające wyniki audytów przeprowadzonych zgodnie ze strategią audytu w odniesieniu do programu rocznego oraz informujące o wszelkich brakach wykrytych w systemach zarządzania i kontroli programu;
 - b) opinię, na podstawie kontroli i audytów przeprowadzonych na odpowiedzialność instytucji audytowej, w kwestii tego, czy funkcjonowanie systemu zarządzania i kontroli daje racjonalne zapewnienie, że deklaracje wydatków przedstawione Komisji są prawidłowe i że transakcje będące ich podstawą są zgodne z prawem i prawidłowe;
 - c) deklarację zawierającą ocenę zasadności wniosku o płatność salda lub deklaracji zwrotu kosztów oraz ocenę zgodności z prawem i prawidłowości odnośnych wydatków.
4. Instytucja audytowa zapewnia, że czynności audytowe uwzględniają uznane w skali międzynarodowej standardy audytu.
5. Audyty dotyczące projektów realizowanych w państwach członkowskich mogą być finansowane w ramach ustaleń

dotyczących pomocy technicznej, o której mowa w art. 18, pod warunkiem poszanowania prerogatyw instytucji audytowej określonych w art. 27.

ROZDZIAŁ VI

OBOWIĄZKI I KONTROLA

Artykuł 33

Obowiązki państw członkowskich

1. Państwa członkowskie są odpowiedzialne za zapewnienie należytego zarządzania finansowego programem wieloletnim i programami rocznymi oraz za zgodność z prawem i prawidłowość transakcji będących ich podstawą.
2. Państwa członkowskie zapewniają udzielenie instytucjom odpowiedzialnym i wszelkim instytucjom delegowanym, instytucjom certyfikującym, instytucjom audytowym oraz wszelkim innym odnośnym podmiotom odpowiednich wskazówek w sprawie ustanawiania systemów zarządzania i kontroli, o których mowa w art. 26-32, w celu zapewnienia skutecznego i prawidłowego wydatkowania środków finansowych Wspólnoty.
3. Państwa członkowskie zapobiegają nieprawidłowościom, wykrywają je i korygują. Zgłaszają je Komisji i informują Komisję na bieżąco o postępach w wynikłych postępowaniach administracyjnych i prawnych.

W przypadku braku możliwości odzyskania kwot nienależnie wypłaconych beneficjentowi końcowemu, dane państwo członkowskie odpowiada za zwrot kwot utraconych do budżetu ogólnego Unii Europejskiej, jeśli zostanie stwierdzone, że straty powstały z jego winy lub w wyniku niedbalstwa z jego strony.

4. Państwa członkowskie odpowiadają w pierwszej kolejności za kontrolę finansową działań oraz zapewniają wdrażanie systemów zarządzania i kontroli oraz audytów w sposób gwarantujący prawidłowe i skuteczne wykorzystanie funduszy wspólnotowych. Przekazują one Komisji opis takich systemów.
5. Szczegółowe przepisy wykonawcze dotyczące ust. 1-4 przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 56 ust. 2.

Artykuł 34

Systemy zarządzania i kontroli

1. Przed zatwierdzeniem programu wieloletniego przez Komisję, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 56 ust. 2, państwa członkowskie zapewniają utworzenie systemów zarządzania i kontroli zgodnie z art. 26-32. Odpowiadają one za zapewnienie skutecznego funkcjonowania systemów przez cały okres programowania.
2. Wraz z projektem programu wieloletniego, państwa członkowskie przedkładają Komisji opis organizacji i procedur dotyczących: instytucji odpowiedzialnych, instytucji delegowanych i instytucji certyfikujących oraz systemów audytu wewnętrznego funkcjonujących w tych instytucjach, a także instytucji audytowej i wszelkich innych podmiotów przeprowadzających audyty na jej odpowiedzialność.

3. Komisja dokonuje przeglądu zastosowania niniejszego przepisu w kontekście przygotowania sprawozdania za lata 2007-2010 określonego w art. 52 ust. 3.

Artykuł 35

Obowiązki Komisji

1. Zgodnie z procedurą określoną w art. 34, Komisja upewnia się, że państwa członkowskie utworzyły systemy zarządzania i kontroli odpowiadające przepisom art. 26-32, oraz, na podstawie rocznych sprawozdań z audytu i przeprowadzonych przez siebie audytów, że systemy funkcjonują skutecznie przez cały okres programowania.
2. Bez uszczerbku dla audytów przeprowadzanych przez państwa członkowskie, urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele Komisji mogą przeprowadzać kontrole na miejscu w celu sprawdzenia skutecznego funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli; czynności te mogą obejmować audyty działań ujętych w programach rocznych, przy czym o audycie należy poinformować z wyprzedzeniem co najmniej trzech dni roboczych. W audytach takich mogą brać udział urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele danego państwa członkowskiego.
3. Komisja może wymagać przeprowadzenia przez państwo członkowskie kontroli na miejscu w celu sprawdzenia prawidłowości funkcjonowania systemów lub prawidłowości jednej lub większej liczby transakcji. Urzędnicy Komisji lub jej upoważnieni przedstawiciele mogą brać udział w takich kontrolach.
4. We współpracy z państwami członkowskimi Komisja zapewnia przekazywanie odpowiednich informacji na temat działań wspieranych przez Fundusz, promocję tych działań i ich monitorowanie.
5. We współpracy z państwami członkowskimi Komisja zapewnia spójność i komplementarność działań względem innych stosownych polityk, instrumentów i inicjatyw Wspólnoty.
6. Komisja określa wytyczne zapewniające uwidocznienie środków finansowych przyznanych na mocy niniejszej decyzji.

Artykuł 36

Współpraca z instytucjami audytowymi państw członkowskich

1. Komisja współpracuje z instytucjami audytowymi w celu koordynowania ich odnośnych planów i metodologii audytów, a także dokonuje niezwłocznej wymiany wyników przeprowadzonych audytów systemów zarządzania i kontroli w celu możliwie najlepszego wykorzystania środków kontroli i unikania nieuzasadnionego powielania prac.
2. Przy określaniu swojej strategii audytu Komisja określa te programy roczne, które uznaje za zadowalające na podstawie posiadanej wiedzy na temat systemów zarządzania i kontroli.

W odniesieniu do tych programów Komisja może stwierdzić, że może polegać głównie na dowodach z audytów przedstawionych

przez państwa członkowskie oraz że przeprowadzi swoje własne kontrole na miejscu jedynie w przypadku istnienia dowodów sugerujących braki w systemach.

ROZDZIAŁ VII

ZARZĄDZANIE FINANSAMI

Artykuł 37

Kwalifikowalność – deklaracje wydatków

1. Wszystkie deklaracje wydatków obejmują kwotę wydatków poniesionych przez beneficjentów końcowych przy realizacji działań oraz odpowiadający im wkład pochodzący ze źródeł publicznych lub prywatnych.

2. Wydatki odpowiadają płatnościom dokonany przez beneficjentów końcowych. Wydatki uzasadnione są opłaconymi fakturami lub dokumentami księgowymi o równoważnej wartości dowodowej.

3. Wydatki mogą być uznane za kwalifikujące się do uzyskania wsparcia z Funduszu wyłącznie wtedy, gdy zostały faktycznie poniesione nie wcześniej niż dnia 1 stycznia roku, o którym mowa w decyzji w sprawie finansowania zatwierdzającej program roczny, o której mowa w art. 23 ust. 4 akapit trzeci. Działania współfinansowane nie mogą zostać zakończone przed początkową datą kwalifikowalności.

Na zasadzie wyjątku, okres, za który dany wydatek jest kwalifikowalny, ustala się na trzy lata w odniesieniu do wydatków poniesionych przy realizacji działań wspieranych w ramach programów rocznych na rok 2007.

4. Zasady regulujące kwalifikowalność wydatków w ramach działań realizowanych w państwach członkowskich i współfinansowanych z Funduszu zgodnie z art. 4 przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 56 ust. 2.

Artykuł 38

Integralność płatności na rzecz beneficjentów końcowych

Państwa członkowskie upewniają się, że instytucja odpowiedzialna zapewnia otrzymanie przez beneficjentów końcowych całkowitej kwoty wkładu pochodzącego ze środków publicznych w możliwie najkrótszym terminie. Nie potrąca się ani nie wstrzymuje żadnych kwot, ani też nie nakłada żadnych dodatkowych opłat szczególnych czy innych opłat o skutku równoważnym, które powodowałyby zmniejszenie kwot wypłacanych beneficjentom końcowym, pod warunkiem że beneficjenci końcowi spełniają wszystkie wymogi dotyczące kwalifikowalności działań i wydatków.

Artykuł 39

Stosowanie euro

1. Kwoty określone w przedstawianych przez państwa członkowskie projektach programów wieloletnich i rocznych, o których mowa odpowiednio w art. 21 i 23, poświadczone deklaracje wydatków, wnioski o płatność, o których mowa w art. 29 ust. 1 lit. n), oraz wydatki wymienione w sprawozdaniu z postępów w realizacji programu rocznego, o którym mowa w art. 41 ust. 4, i sprawozdaniu końcowym z realizacji programu rocznego, o którym mowa w art. 53, są denominowane w euro.

2. Decyzje Komisji w sprawie finansowania zatwierdzające programy roczne państw członkowskich, o których mowa w art. 23 ust. 4 akapit trzeci, zobowiązania Komisji i płatności Komisji są denominowane i dokonywane w euro.

3. Państwa członkowskie, które nie przyjęły euro jako swojego środka płatniczego do dnia złożenia wniosku o płatność, przeliczają na euro kwoty wydatków poniesionych w walucie krajowej. Kwota ta jest przeliczana na euro z wykorzystaniem miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez Komisję w miesiącu, w którym wydatki zostały zaksięgowane przez instytucję odpowiedzialną danego programu. Kurs ten jest publikowany co miesiąc przez Komisję w mediach elektronicznych.

4. Kiedy dane państwo członkowskie przyjmuje euro jako swój środek płatniczy, procedurę przeliczania określoną w ust. 3 stosuje się nadal do wszystkich wydatków zaksięgowanych przez instytucję certyfikującą przed datą wejścia w życie stałego kursu wymiany waluty krajowej na euro.

Artykuł 40

Zobowiązania

Zobowiązania budżetowe Wspólnoty są określane co roku na podstawie decyzji Komisji w sprawie finansowania zatwierdzającej program roczny, o której mowa w art. 23 ust. 4 akapit trzeci.

Artykuł 41

Płatności – płatności zaliczkowe

1. Komisja dokonuje płatności wkładu z Funduszu zgodnie ze zobowiązaniami budżetowymi.

2. Płatności mają postać płatności zaliczkowych i płatności salda. Dokonuje się ich na rzecz instytucji odpowiedzialnej wyznaczonej przez państwo członkowskie.

3. Pierwszej płatności zaliczkowej stanowiącej 50 % kwoty przydzielonej w decyzji w sprawie finansowania zatwierdzającej program roczny dokonuje się na rzecz państwa członkowskiego w terminie sześćdziesięciu dni od daty przyjęcia takiej decyzji.

4. Drugiej płatności zaliczkowej dokonuje się nie później niż trzy miesiące po zatwierdzeniu przez Komisję, w terminie dwóch miesięcy od formalnego przedłożenia przez państwo członkowskie wniosku o płatność, sprawozdania z postępów w realizacji programu rocznego oraz poświadczonej deklaracji wydatków, stanowiących co najmniej 60 % pierwszej płatności zaliczkowej, sporządzonej zgodnie z art. 31 ust. 1 lit. a) i art. 37.

Kwota drugiej płatności zaliczkowej wypłacanej przez Komisję nie przekracza 50 % całkowitej kwoty przydzielonej w decyzji w sprawie finansowania zatwierdzającej program roczny, a w każdym przypadku, gdy państwo członkowskie zaciągnęło zobowiązania na poziomie krajowym na kwotę mniejszą niż kwota wskazana w decyzji w sprawie finansowania zatwierdzającej program roczny, nie przekracza różnicy między kwotą wspólnotowych środków finansowych faktycznie przeznaczono-

nych przez państwo członkowskie na wybrane projekty w ramach programu rocznego a pierwszą płatnością zaliczkową.

5. Wszelkie odsetki uzyskane z tytułu płatności zaliczkowych księguje się na koncie danego programu rocznego, uznając je za zasoby należące do krajowego wkładu publicznego danego państwa członkowskiego, i deklaruje Komisji w chwili deklaracji wydatków odnoszącej się do sprawozdania końcowego z realizacji danego programu rocznego.

6. Kwoty wypłacone w formie płatności zaliczkowych rozlicza się po zamknięciu programu rocznego.

Artykuł 42

Płatność salda

1. Komisja wypłaca saldo nie później niż w terminie dziewięciu miesięcy od upływu terminu kwalifikowalności kosztów określonego w decyzji w sprawie finansowania zatwierdzającej program roczny, pod warunkiem otrzymania następujących dokumentów:

- a) poświadczonej deklaracji wydatków należycie sporządzonej zgodnie z art. 31 ust. 1 lit. a) i art. 37 oraz wniosku o płatność salda lub deklaracji zwrotu kosztów;
- b) końcowego sprawozdania z realizacji programu rocznego zgodnie z art. 53;
- c) rocznego sprawozdania z audytu, opinii i deklaracji określonych w art. 32 ust. 3.

Płatność salda podlega przyjęciu końcowego sprawozdania z realizacji programu rocznego oraz deklaracji oceniającej zasadność wniosku o płatność salda.

2. Jeżeli dokumenty wymagane w ust. 1 nie zostaną dostarczone przez instytucję odpowiedzialną w wyznaczonym terminie i wymaganym formacie, Komisja umarza tę część zobowiązania budżetowego przypadającą na dany program roczny, której nie wykorzystano w formie płatności zaliczkowej.

3. Procedurę automatycznego anulowania zobowiązań, określoną w ust. 2, zawieszają w odniesieniu do kwot przypadających na dane projekty w przypadku, gdy w chwili składania dokumentów określonych w ust. 1 w państwie członkowskim toczą się postępowania prawne lub administracyjne postępowania odwoławcze o skutku zawieszającym. W przedkładanym sprawozdaniu końcowym państwo członkowskie podaje szczegółowe informacje na temat takich projektów oraz wysyła co sześć miesięcy sprawozdania z postępów w ich realizacji. W terminie trzech miesięcy od zamknięcia postępowania prawnego lub administracyjnego postępowania odwoławczego państwo członkowskie przedstawia dokumenty wymagane w ust. 1 odnoszące się do danych projektów.

4. Dziewięciomiesięczny termin, o którym mowa w ust. 1, przerywa się z chwilą przyjęcia przez Komisję decyzji o zawieszeniu płatności środków przeznaczonych na współfinansowanie odpowiedniego programu rocznego, zgodnie z art. 44. Termin ten wznawia bieg z chwilą powiadomienia danego państwa członkowskiego o decyzji Komisji, o której mowa w art. 44 ust. 3.

5. Bez uszczerbku dla art. 43, w terminie sześciu miesięcy od daty otrzymania dokumentów, o których mowa w ust. 1

niniejszego artykułu, Komisja powiadamia państwo członkowskie o kwocie wydatków uznanej przez Komisję jako należnej ze środków Funduszu oraz o wszelkich korektach finansowych wynikających z różnicy między wydatkami deklarowanymi a wydatkami uznanymi za należne. Państwo członkowskie ma trzy miesiące na zgłoszenie swoich uwag.

6. W terminie trzech miesięcy od daty otrzymania uwag państwa członkowskiego Komisja podejmuje decyzję w sprawie kwoty wydatków uznanej za należną ze środków Funduszu oraz dokonuje płatności salda wynikającego z różnicy między ostateczną kwotą uznanych wydatków a sumami dotychczas wypłaconymi na rzecz tego państwa członkowskiego.

7. Z zastrzeżeniem dostępności środków finansowych, Komisja dokonuje płatności salda w terminie nieprzekraczającym sześćdziesięciu dni od daty przyjęcia dokumentów, o których mowa w ust. 1. Saldo zobowiązania budżetowego umarza się w terminie sześciu miesięcy od daty płatności.

Artykuł 43

Wstrzymanie płatności

1. Płatność zostaje wstrzymana przez delegowanego intendenta w rozumieniu rozporządzenia finansowego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, jeżeli:

- a) w sprawozdaniu krajowego lub wspólnotowego podmiotu przeprowadzającego audyt znajdują się dowody sugerujące znaczące wady funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli;
- b) intendent ten musi przeprowadzić dodatkową weryfikację na podstawie otrzymanych informacji sugerujących, że wydatek ujęty w poświadczonej deklaracji wydatków związany jest z poważną nieprawidłowością, która nie została skorygowana.

2. Państwo członkowskie i instytucja odpowiedzialna są niezwłocznie informowane o przyczynach wstrzymania płatności. Płatność zostaje wstrzymana do czasu podjęcia przez państwo członkowskie niezbędnych środków.

Artykuł 44

Zawieszenie płatności

1. Komisja może zawiesić całość lub część płatności zaliczkowych i płatności salda, jeżeli:

- a) w systemie zarządzania i kontroli programu istnieje poważna wada mająca wpływ na rzetelność procedury poświadczania płatności, w odniesieniu do której nie podjęto działań naprawczych; lub
- b) wydatek ujęty w poświadczonej deklaracji wydatków związany jest z poważną nieprawidłowością, która nie została skorygowana; lub
- c) państwo członkowskie nie wypełnia swoich obowiązków wynikających z art. 33 i 34.

2. Komisja może podjąć decyzję o zawieszeniu płatności zaliczkowych i płatności salda po umożliwieniu państwu członkowskiemu zgłoszenia uwag w terminie trzech miesięcy.

3. Komisja znosi zawieszenie płatności zaliczkowych i płatności salda, jeśli uzna, że państwo członkowskie podjęło niezbędne środki umożliwiające zniesienie zawieszenia.

4. Jeżeli państwo członkowskie nie podejmie niezbędnych środków Komisja może przyjąć decyzję o anulowaniu całości lub części wkładu Wspólnoty w program roczny zgodnie z art. 48.

Artykuł 45

Przechowywanie dokumentów

Bez uszczerbku dla zasad dotyczących pomocy państwa zgodnie z art. 87 Traktatu, instytucja odpowiedzialna zapewnia przechowywanie całości dokumentacji dotyczącej wydatków i audytów związanych z danymi programami do wglądu Komisji i Trybunału Obrachunkowego przez okres pięciu lat od zamknięcia programów, zgodnie z art. 42 ust. 1.

Bieg tego terminu wstrzymuje się w przypadku toczącego się postępowania prawnego lub na należycie uzasadniony wniosek Komisji.

Dokumenty przechowuje się w formie oryginałów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem na powszechnie uznawanych nośnikach danych.

ROZDZIAŁ VIII

KOREKTY FINANSOWE

Artykuł 46

Korekty finansowe dokonywane przez państwa członkowskie

1. Państwa członkowskie w pierwszej kolejności ponoszą odpowiedzialność za śledzenie nieprawidłowości, działając na podstawie dowodów świadczących o wszelkich większych zmianach mających wpływ na charakter lub warunki realizacji lub kontroli programów oraz za dokonując wymaganych korekt finansowych.

2. Państwa członkowskie dokonują korekt finansowych wymaganych w związku z pojedynczymi lub systemowymi nieprawidłowościami stwierdzonymi w działaniach lub programach rocznych.

Korekty dokonywane przez państwa członkowskie polegają na anulowaniu, a w stosownych przypadkach odzyskaniu, całości lub części wkładu finansowego Wspólnoty. W przypadku gdy kwota nie zostanie zwrócona w określonym terminie przez dane państwo członkowskie nalicza się odsetki za zwłokę w wysokości przewidzianej w art. 49 ust. 2. Państwa członkowskie uwzględniają charakter i wagę nieprawidłowości oraz straty finansowe poniesione przez Fundusz.

3. W przypadku nieprawidłowości systemowych dane państwo członkowskie rozszerza zakres postępowania wyjaśniającego w celu objęcia nim wszystkich operacji, których mogą one dotyczyć.

4. W sprawozdaniu końcowym z realizacji programu rocznego, o którym mowa w art. 53, państwa członkowskie umieszczają wykaz postępowań w sprawie anulowania wszczętych w odniesieniu do danego programu rocznego.

Artykuł 47

Kontrola ksiąg i korekty finansowe dokonywane przez Komisję

1. Bez uszczerbku dla uprawnień Trybunału Obrachunkowego lub kontroli przeprowadzanych przez państwa członkowskie zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi, urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele Komisji mogą przeprowadzać kontrole na miejscu, w tym kontrole wyrwykowe, dotyczące działań finansowanych z Funduszu oraz systemów zarządzania i kontroli, o których informują z wyprzedzeniem co najmniej trzech dni roboczych. Komisja powiadamia zainteresowane państwo członkowskie w celu uzyskania wszelkiej niezbędnej pomocy. W kontrolach takich mogą brać udział urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele danego państwa członkowskiego.

Komisja może wymagać, by dane państwo członkowskie przeprowadziło kontrolę na miejscu w celu sprawdzenia prawidłowości jednej lub większej liczby transakcji. W kontrolach takich mogą brać udział urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele Komisji.

2. Jeżeli po dokonaniu niezbędnych weryfikacji Komisja stwierdza, że państwo członkowskie nie wypełnia swoich obowiązków wynikających z art. 33, zawiesza płatności zaliczkowe lub płatność salda zgodnie z art. 44.

Artykuł 48

Kryteria dokonywania korekt

1. Komisja może dokonywać korekt finansowych w drodze anulowania całości lub części wkładu Wspólnoty na rzecz programu rocznego, jeżeli w wyniku niezbędnego badania stwierdzi, że:

- a) w systemie zarządzania i kontroli programu istnieje poważna wada stanowiąca zagrożenie dla już wypłaconego wkładu Wspólnoty na rzecz programu;
- b) wydatek ujęty w poświadczonej deklaracji wydatków jest nieprawidłowy i nie został skorygowany przez państwo członkowskie przed wszczęciem procedury korekty na mocy niniejszego ustępu;
- c) państwo członkowskie nie wywiązało się ze swych obowiązków zgodnie z art. 33 przed wszczęciem procedury korekty na mocy niniejszego ustępu.

Komisja podejmuje decyzję z uwzględnieniem wszelkich uwag zgłoszonych przez państwo członkowskie.

2. Ustalając, czy za podstawę korekty finansowej przyjąć wartość ryczałtową czy ekstrapolowaną, Komisja opiera się na stwierdzonych, indywidualnych przypadkach nieprawidłowości, biorąc pod uwagę systemowy charakter danej nieprawidłowości. W przypadku gdy nieprawidłowość dotyczy deklaracji wydatków, w stosunku do których instytucja audytowa wydała uprzednio pozytywną opinię zgodnie z art. 32 ust. 3 lit. b), zachodzić będzie domniemanie wystąpienia problemu o charakterze systemowym skutkującego zastosowaniem korekty w postaci wartości ryczałtowej lub ekstrapolowanej, chyba że w terminie trzech miesięcy państwo członkowskie przedstawi dowód obalający takie domniemanie.

3. Podejmując decyzję odnoszącą się do kwoty korekty, Komisja uwzględni charakter i wagę nieprawidłowości oraz zakres i finansowe skutki wad stwierdzonych w danym programie rocznym.

4. Jeżeli Komisja opiera swoje stanowisko na faktach stwierdzonych przez audytorów spoza jej służb, wyciąga własne wnioski dotyczące konsekwencji finansowych po przeanalizowaniu środków podjętych przez dane państwo członkowskie na mocy art. 34, sprawozdań dotyczących zgłoszonych nieprawidłowości oraz wszelkich odpowiedzi ze strony danego państwa członkowskiego.

Artykuł 49

Zwrot środków

1. Zwrotu wszelkich środków należnych budżetowi ogólnemu Unii Europejskiej dokonuje się przed terminem płatności wymienionym w nakazie windykacji sporządzonym zgodnie z art. 72 rozporządzenia finansowego. Termin ten przypada na ostatni dzień drugiego miesiąca po dacie wydania nakazu.

2. Wszelkie opóźnienia w zwrocie środków powodują naliczanie odsetek z tytułu zaległych płatności począwszy od terminu płatności do dnia faktycznego dokonania płatności. Stopa oprocentowania równa jest stopie stosowanej przez Europejski Bank Centralny do jego głównych operacji refinansowych, opublikowanej w serii C Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej, obowiązującej w pierwszym dniu kalendarzowym miesiąca, na który przypada termin płatności, powiększona o trzy i pół punktu procentowego.

Artykuł 50

Obowiązki państw członkowskich

Korekta finansowa dokonywana przez Komisję pozostaje bez uszczerbku dla obowiązku danego państwa członkowskiego w zakresie odzyskiwania środków zgodnie z art. 46.

ROZDZIAŁ IX

MONITOROWANIE, OCENA I SPRAWOZDANIA

Artykuł 51

Monitorowanie i ocena

1. Komisja prowadzi regularne monitorowanie Funduszu w współpracy z państwami członkowskimi.

2. Fundusz jest poddawany ocenie przez Komisję we współpracy z państwami członkowskimi w celu określenia istotności, skuteczności i oddziaływania realizowanych działań w świetle celu ogólnego, o którym mowa w art. 3, w kontekście przygotowania sprawozdań określonych w art. 52 ust. 3.

3. Komisja analizuje też komplementarność działań realizowanych w ramach Funduszu względem działań prowadzonych w ramach innych stosownych polityk, instrumentów i inicjatyw wspólnotowych.

4. W ramach sprawozdania za lata 2007–2010, o którym mowa w art. 52 ust. 3 lit. c), Komisja ocenia oddziaływanie funduszu na rozwój polityki i prawodawstwa dotyczącego kontroli granic zewnętrznych, synergii między funduszem a zadaniami Agencji, a także stosowność kryteriów ustalonych do celów przydzielania środków finansowych poszczególnym państwom członkowskim w świetle celów realizowanych przez Unię Europejską w tym obszarze.

Artykuł 52

Obowiązki sprawozdawcze

1. W każdym państwie członkowskim instytucja odpowiedzialna podejmuje niezbędne środki w celu zapewnienia monitorowania i oceny projektu.

W tym celu porozumienia i umowy zawierane przez instytucję odpowiedzialną z organizacjami odpowiedzialnymi za realizację działań zawierają klauzule nakładające obowiązek przedkładania regularnych i szczegółowych sprawozdań z postępów w realizacji działań i osiągnięciu wyznaczonych celów, które stanowią podstawę, odpowiednio, sprawozdania z postępów i sprawozdania końcowego z realizacji programu rocznego.

2. Państwa członkowskie przedkładają Komisji:

- a) do dnia 30 czerwca 2010 r., sprawozdanie z oceny realizacji działań współfinansowanych z Funduszu;
- b) do dnia 30 czerwca 2012 r. za lata 2007–2010 i do dnia 30 czerwca 2015 r. za lata 2011–2013, odpowiednio, sprawozdanie z oceny rezultatów i wpływu działań współfinansowanych z Funduszu.

3. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów:

- a) do dnia 30 czerwca 2010 r., sprawozdanie z przeglądu art. 14 i 15 wraz z wnioskami dotyczącymi zmian, jeśli uzna to za konieczne;
- b) do dnia 31 grudnia 2010 r., sprawozdanie okresowe na temat osiągniętych wyników oraz jakościowych i ilościowych aspektów realizacji Funduszu wraz z wnioskiem dotyczącym przyszłego rozwoju Funduszu;
- c) do dnia 31 grudnia 2012 r. za lata 2007–2010 i do dnia 31 grudnia 2015 r. za lata 2011–2013, odpowiednio, sprawozdanie z oceny *ex post*.

Artykuł 53

Sprawozdanie końcowe z realizacji programu rocznego

1. Sprawozdanie końcowe z realizacji programu rocznego zawiera poniższe informacje pozwalające uzyskać jasny obraz procesu realizacji programu:

- a) dane na temat realizacji programu rocznego pod względem finansowym i operacyjnym;
- b) postęp osiągnięty w realizacji programu wieloletniego i jego priorytetów w odniesieniu do jego konkretnych, weryfikowalnych celów, z podaniem wskaźników, wszędzie tam gdzie jest możliwe wraz z podaniem danych ilościowych;
- c) kroki podjęte przez instytucję odpowiedzialną w celu zapewnienia wysokiej jakości i skuteczności realizacji, w szczególności:
 - (i) środki monitorowania i oceny, w tym system gromadzenia danych;
 - (ii) zestawienie wszelkich istotnych problemów napotkanych w trakcie realizacji programu operacyjnego oraz wszelkich podjętych środków;
 - (iii) wykorzystanie pomocy technicznej;
- d) środki podjęte w celu przekazania i rozpowszechnienia informacji na temat programów rocznych i programu wieloletniego.

2. Sprawozdanie uznaje się za dopuszczalne w przypadku, gdy zawiera ono wszystkie informacje wymienione w ust. 1. Komisja podejmuje decyzję w sprawie zawartości sprawozdania przedłożonego przez organ odpowiedzialny w terminie dwóch miesięcy od otrzymania wszystkich informacji, o których mowa w ust. 1; decyzja ta zostaje przekazana do wiadomości państwom członkowskim. W przypadku braku odpowiedzi ze strony Komisji w przewidzianym terminie sprawozdanie uznaje się za przyjęte.

3. Komisja przekazuje Agencji zatwierdzone sprawozdania końcowe z realizacji programu rocznego.

ROZDZIAŁ X

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

Artykuł 54

Przygotowanie programu wieloletniego

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 20, państwa członkowskie:
 - a) możliwie najszybciej po dniu 7 czerwca 2007 r., ale nie później niż dnia 22 czerwca 2007 r., wyznaczają krajową instytucję odpowiedzialną, o której mowa w art. 27 ust. 1 lit. a), jak również, w stosownych przypadkach, instytucję delegowaną;

- b) do dnia 30 września 2007 r., przedkładają opis systemów zarządzania i kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 2.

2. Do dnia 1 lipca 2007 r. Komisja przedstawia państwom członkowskim:

- a) szacowane kwoty przydzielone im na rok budżetowy 2007;
- b) szacowane kwoty, jakie zostaną im przydzielone na lata budżetowe 2008–2013, na podstawie ekstrapolacji obliczeń szacowanych kwot na rok budżetowy 2007, z uwzględnieniem proponowanych rocznych środków na lata 2007–2013 określonych w ramach finansowych.

Artykuł 55

Przygotowanie programów rocznych na 2007 i 2008 rok

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 23, przy realizacji programu na rok budżetowy 2007 i 2008 ma zastosowanie następujący harmonogram:

- a) do dnia 1 lipca 2007 r. Komisja przedstawia państwom członkowskim szacowane kwoty przydzielone im na rok budżetowy 2007;
- b) do dnia 1 grudnia 2007 r. państwa członkowskie przedstawiają Komisji projekt programu rocznego na 2007 rok;
- c) do dnia 1 marca 2008 r. państwa członkowskie przedstawiają Komisji projekt programu rocznego na 2008 rok.

2. W odniesieniu do programu rocznego na 2007 rok, wydatki faktycznie poniesione między dniem 1 stycznia 2007 r. a datą przyjęcia decyzji w sprawie finansowania zatwierdzającej program roczny danego państwa członkowskiego mogą kwalifikować się do wsparcia z Funduszu.

3. Aby uwzględnić przyjęcie w 2008 roku decyzji w sprawie finansowania zatwierdzających program roczny na 2007 rok, Komisja zaciąga wspólnotowe zobowiązanie budżetowe na 2007 rok na podstawie szacowanej kwoty, która powinna zostać przydzielona państwom członkowskim, obliczonej zgodnie z art. 14 i 15.

ROZDZIAŁ XI

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 56

Komitet

1. Komisja jest wspierana przez wspólny komitet „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi”, ustanowiony niniejszą decyzją.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5a ust. 1–4 i art. 5 lit. b) oraz art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

Okres ustanowiony w art. 5a ust. 3 lit. c), ust. 4 lit. b) i ust. 4 lit. e) decyzji 1999/468/WE ustala się na sześć tygodni.

Artykuł 57

Przegląd

Do dnia 30 czerwca 2013 r. Parlament Europejski i Rada dokonują przeglądu niniejszej decyzji na podstawie wniosku Komisji.

Artykuł 58

Wejście w życie i stosowanie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia 7 czerwca 2007 r., z wyjątkiem art. 14, 15, 20, 21, 23, 27, art. 33 ust. 2, art. 33 ust. 5, art. 34, art. 37 ust. 4 i art. 56, które stosuje się od dnia 1 stycznia 2007 r.

Artykuł 59

Adresaci

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.

Sporządzono w Brukseli, dnia 23 maja 2007 r.

W imieniu Parlamentu
Europejskiego

H.-G. PÖTTERING
Przewodniczący

W imieniu Rady

G. GLOSER
Przewodniczący